

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань правової політики

12 листопада 2025 року

Веде засідання голова Комітету МАСЛОВ Д.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Оголошую засідання Комітету з питань правової політики відкрито.

Колеги, як і завжди, на початку нашого засідання, оскільки, на жаль, у нас відсутній, не заповнена зараз вакансія секретаря комітету, є пропозиція обрати секретарем засідання Сергія Владиславовича Соболева.

Сергій Владиславович, не заперечуєте?

СОБОЛЄВ С.В. Ні. Я, єдине, в дорозі, може, зв'язок буде трошки нестабільний.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді, як завжди, нагадую, що в разі неможливості проведення підрахунку Сергієм Владиславовичем Соболевим, це роблю я, як ми і визначались, проводжу підрахунок і оголошую результати.

Отже, пропоную проголосувати, обрати секретарем засідання Соболева Сергія Владиславовича.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик. Божик.

Васюк.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це Божик був, да?

БОЖИК В.І. Да, да, це я був.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, за можливості, називайте прізвище, бо буває, коли два одночасно говорять.

БОЖИК Р.В. Божик – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.
Васюк.

ВАСЮК О.О Васюк – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас.

ВАТРАС В.А. Ватрас – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.
Гунько.
Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. Демченко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Для стенограми, протоколу також: присутній член комітету
Демченко Сергій Олексійович на засіданні комітету.
Дирдін.

ДИРДІН М.Є. Дирдін присутній. А, за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.
Калаур.

КАЛАУР І.Р. Калаур – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.
Маслов – за.
Німченко.
Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.

ПУЗАНОВ О.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. Особливо утримаюсь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. Стефанчук – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс. Фріс.

Отже, колеги, рахуємо. 12 членів комітету – за, 1 – утримався, проти – 0. Отже, рішення прийнято.

Сергій Владиславович, дякую вам.

Колеги, повідомляю, що проект порядку денного було розіслано народним депутатам завчасно. Отже, пропоную перейти до прийняття порядку денного за основу.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. Божик – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк.

ВАСЮК О.О. Васюк – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас.

ВАТРАС В.А. Ватрас – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

Гунько.

Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. Сергій Демченко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дирдін.

ДИРДІН М.Є. Дирдін – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. Калаур – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

Маслов – за.

Німченко.

Новіков.

НОВІКОВ М.М. Новіков – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш.

ПАВЛІШ П.В. Павліш – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.

ПУЗАНОВ О.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. Соболев – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. Стефанчук – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

Сергій Владиславович.

СОБОЛЄВ С.В. 13 – за, 0 – утримались, 0 – проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Рішення прийнято, колеги.

Колеги, чи будуть пропозиції до порядку денного?

Якщо немає пропозицій, то будемо переходити... Давайте таким чином. Перед тим як переходити до голосування в цілому за порядок денний, я бачу, що на засіданні у нас присутня голова Дорадчої групи експертів. Бачу, що є, я так розумію, члени Дорадчої групи експертів, що, чесно кажучи, неочікувано з огляду на попередні досвіди. Але це добрий, мабуть, символ.

Я так розумію, що члени Дорадчої групи експертів скоріш за все з'явилися по питанню номер два, оскільки я бачу, що присутні також представники від міжнародних організацій і, я так розумію, що попросили, щоб була можливість перекладу навіть. То, колеги, що думаєте з питання того, щоб, можливо, це питання розглянути першим, якщо по цьому питанню колеги.

Давайте спитаємо спочатку у голови Дорадчої групи експертів. Пані Оксана, що скажете? Чи підемо по порядку денному, тоді це питання буде друге.

ВАСИЛЬЧЕНКО О.П. Денис Вячеславович, будемо щиро вдячні за ...*(Не чути)* раз на засіданні комітету Верховної Ради присутні п'ять членів Дорадчої групи експертів, зокрема, і всі міжнародні експерти, пан Алеш Залар, пані Ганна Сухоцька, пані Марина Конар, члени Дорадчої групи експертів пан Ярослав Романюк та я, Оксана Васильченко. Також присутні троє заступників, членів Дорадчої групи експертів.

Тому, якщо можна, будемо просити шановних депутатів розглянути питання щодо внесення змін до Закону України "Про Конституційний Суд України" першим.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, чи є заперечення щодо зміни порядку? Ніхто не наполягає.

ДЕМЧЕНКО С.О. Сергій Демченко не заперечує.

ДИРДІН М.Є. Нема заперечень. Або ставимо на голосування, або просто...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, якщо не має ні в кого заперечень, то давайте просто тоді, ну яка різниця, давайте поставимо на голосування з урахуванням моєї пропозиції про зміну порядку розгляду питань на цьому засіданні комітету, і першим розглянемо те питання, яке стоїть номер два.

Ігор Павлович Фріс, бачу, з'явився.

ФРІС І.П. Денис Вячеславович, доброго дня. В такому випадку, зараз знаходжуся в офіційному відрядженні і представити два законопроекти, які є предметом розгляду комітету з питань діяльності органів юстиції, сьогодні не зможу. Буду вимушений просити або перенести розгляд цих вказаних законопроектів, або буду просити голову комітету, можливо, тоді їх представити самостійно від імені підкомітету. Висновок підкомітетом підготовлений, і можна було би, дійсно, поставити, або перенести.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я би не хотів переносити з огляду на важливість, як на мене, питання номер один. Ігор Павлович, скільки у вас ще часу є можливість бути на зв'язку?

ФРІС І.П. Денис Вячеславович, відверто, 17 хвилин.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, давайте тоді, Дорадча група експертів, прошу теж з розумінням поставитись, ви у нас вперше на комітетів. У нас першим питанням стоїть питання, яке важливе для нашої обороноздатності. У нас голова підкомітету, який очолює, не зможе далі бути присутнім, тому ми залишимо порядок денний той, який є.

Все, тоді голосуємо порядок денний в тому вигляді в цілому, в якому є. Ставлю на голосування.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. Божик – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк.

ВАСЮК О.О. Васюк – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас.

ВАТРАС В.А. Ватрас – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

Гунько.

Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. Сергій Демченко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дирдін.

ДИРДІН М.Є. Дирдін – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. Калаур – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

Маслов – за.

Німченко.

Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За – Павліш.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.

ПУЗАНОВ О.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соболев.

СОБОЛЕВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. Стефанчук – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Для стенограми і для протоколу: також присутній член комітету Фріс Ігор Павлович.

СОБОЛЕВ С.В. 14 – за, 0 – утрималося, 0 – проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Все. Тоді, колеги, переходимо до розгляду питань порядку денного.

Першим у нас стоїть це проект Закону про внесення змін до розділу III "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про виконавче провадження" (реєстраційний номер 14061) авторства народного депутата Маслова Дениса Вячеславовича та інших народних депутатів. Прошу...

...

...

ГОЛОВУЮЧИЙ. ...

Давайте таким чином.

Тоді ставлю на голосування проект рішення комітету із урахуванням пропозицій щодо рекомендувати Верховній Раді прийняти за основу і в цілому зазначений законопроект.

Я думаю, що якщо не буде консенсусу в залі, ми його приймемо тоді просто в першому читанні і нічого від цього не втратимо. Але якщо буде позиція спільна зали, то це буде про щось говорити, мені здається, ми просто відкриваємо цю можливість.

Прошу тоді переходити до голосування. Прошу підтримати.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. Якщо за основу та в цілому, то я утримаюсь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

Васюк.

ВАСЮК О.О. Васюк – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас.

ВАТРАС В.А. Ватрас – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це Власенко був?

ВЛАСЕНКО С.В. Да, це був Власенко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гунько.

ВЛАСЕНКО С.В. Пане голово, вибачте, я просто вже в літаку знаходжусь, я у відрядженні. Тому я, вибачте, змушений відключитися.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

ВЛАСЕНКО С.В. Хоча дуже хотів поговорити про ДГЕ. І ви знаєте мою позицію з цього приводу. Прошу, колеги, серйозно підійти до цього питання і його розглянути відповідно до закону, а не до "хотелок" невідомих людей.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гунько.

Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. Я тільки, якщо в першому читанні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Олексійович, ну, ви ж знаєте, ми голосуємо зараз...

ДЕМЧЕНКО С.О. По цьому рішенню. Я не підтримую це рішення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так ви проти, правильно?

ДЕМЧЕНКО С.О. Я утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримався.

Дирдін.

ДИРДІН М.Є. Дирдін – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. Калаур – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

Маслов – за.

Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Німченко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Для стенограми і для... Вибачте, Михайло Миколайович.
Прийнято.

Для стенограми і протоколу: також присутній на засіданні комітету перший заступник голови комітету Василь Іванович Німченко.

Михайло Миколайович, прийнято "за".

Павліш.

ПАВЛІШ П.В. Павліш – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.

Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

Сергій Владиславович.

СОБОЛЄВ С.В. 11 – за, 2 – утримались, 0 – проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Рішення прийнято, колеги.

Колеги, всім дякую. Я думаю, що ми правильні речі робимо. Ми не все можемо зробити, на жаль, але я думаю, що ми правильні речі тут робимо і для підприємств, і насправді для нашої оборони.

_____. Дуже вам вдячні від підприємства.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до другого питання нашого порядку денного. Це проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення конкурсного відбору на посаду судді Конституційного Суду (реєстраційний номер 14149), авторства народного депутата Маслова та інших народних депутатів. А також альтернативного до нього: проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення конкурсного відбору на посаду судді

Конституційного Суду (реєстраційний номер 14149-1), авторства нашого колеги – народного депутата Ватраса.

Прошу голову профільного підкомітету доповісти про результати розгляду на підкомітеті зазначених законопроектів.

ДИРДІН М.Є. Доброго дня ще раз. На підкомітеті ми провели обговорення шляхом опитування. Більшість членів підкомітету підтримали даний проект рішення для комітету, для його обговорення.

На даний момент я хотів би запитати, чи потрібно це все читати, чи всі ознайомлені з проектом висновку, під стенограму, щоб я просто не зачитував?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні. Колеги, є проект рішення комітету, який розсилався. Ви просто коротко позицію підкомітету з цього приводу.

ДЕМЧЕНКО С.О. Озвучте, про що йде мова.

_____. Резолютивну частину і все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да.

ДИРДІН М.Є. Добре. Давайте. Зрозуміло.

По резолютивній частині пропонується комітету, щоби основний законопроект 14149 прийняти за основу в першому читанні, альтернативний законопроект 14149-1 відхилити цей законопроект.

Далі пропонується... Цього немає в проекті рішення підкомітету для комітету, але в ході обговорення я би пропонував би, як піде наше обговорення стосовно даних законопроектів, якщо виникне необхідність, то запропонувати комітету застосувати статтю 116 Регламенту, якщо виникнуть для цього потреби в майбутньому. Це я залишаю право членам комітету для обговорення. Цей момент я зазначав на підкомітеті. Це перший момент.

Другий момент. Так як всі ознайомлені із основним законопроектом, з альтернативним законопроектом і всі читали пояснювальну записку до даних законопроектів, то суть законопроектів зрозуміла, для того щоб ми могли вдосконалити конкурсний відбір на посаду судді Конституційного Суду України.

В принципі, я завершив доповідь. У мене все. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Максим Євгенович. Почули позицію.

Колеги, чи є необхідність обговорювати? Бачу, піднята рука Сергія Олексійовича Демченка. Але перед цим, колеги, у нас присутній, як я і говорив, бачу члена Дорадчої групи експертів нарешті. Тому, колеги, або зараз виступаємо, давайте визначимось просто по порядку, да. Від авторів виступ чи потрібен, чи ні, я декілька слів скажу як ініціатор і співавтор основного законопроекту, потім можуть бути виступи народних депутатів. Або ми спочатку почуємо позицію членів чи Дорадчої групи експертів, чи окремих членів Дорадчої групи експертів, якщо вже така можливість є, а потім будемо ставити питання. Як бачите, колеги?

ДИРДІН М.Є. Є пропозиція, я тільки по порядку. Я пропонував би наступним чином, щоб автор законопроекту, ви виступили з інформацією. Далі я би пропонував би, якщо у членів Дорадчої групи експертів є бажання виступити з даних законопроектів, їх заслухати, проговорити. І далі уже якщо будуть питання у народних депутатів, їх вже обговорити. Мені здається, таким чином буде більш конструктивна розмова.

Дякую.

ДЕМЧЕНКО С.О. У мене є питання до доповідача, до пана Максима Дирдіна.

ДИРДІН М.Є. Да, слухаю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу.

ДЕМЧЕНКО С.О. Максиме, скажіть, будь ласка, чому запропоновано саме основний законопроект взяти за основу, а не альтернативний? В чому його переваги над альтернативним, в чому мінуси альтернативного перед основним?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я так розумію, так проголосували члени комітету... підкомітету.

ДЕМЧЕНКО С.О. Ні, це була пропозиція, а потім просто плюс-мінус члени комітету ставили, ми не обговорювали це питання. Тому я хотів би зрозуміти, чому саме така пропозиція була для членів комітету.

ДИРДІН М.Є. Сергій Олексійович, якщо би ви уважно почитали проект висновку, там на другій сторінці зазначена пропозиція. Ця відмінність альтернативного законопроекту від основного полягає у тому, що документи та інформацію, зібрану Дорадчою групою експертів, Секретаріат КСУ передає відповідному суб'єкту призначення суддів КСУ, а це альтернативний законопроект передбачає. Була пропозиція взяти за основу, пропонувати комітету взяти за основу основний законопроект. Якщо у вас є інша пропозиція, давайте обговоримо. Як я пригадую, то питання в чаті ви не ставили і це питання на базі підкомітету не піднімалося. Тому було більшістю членів підкомітету прийнято рішення підтримати основний законопроект, а не альтернативний.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Максим Євгенович.

Колеги, тоді давайте я як ініціатор і один зі співавторів основного законопроекту скажу. Не перелічуючи всю цю не дуже інколи радісну історію проведення конкурсів і комунікації, скажу лише одне, що те, що було відображено в рішенні комітету, коли рекомендували для обрання Верховною Радою на посаду суддів Конституційного Суду за наслідками минулого конкурсного відбору, тоді комітетом було прийнято рішення, що є необхідність опрацювати, розробити законопроект, який би врегульовував, скажімо так, ті питання, які виникли в процесі імплементації цього законопроекту.

Очевидно, я як ініціатор і автор законопроекту можу сказати, що відкидаючи багато інших питань, точно є законодавчі питання, це передання документів від Дорадчої групи експертів суб'єктам призначення, тут акцентую увагу виключно по кандидатам, яких рекомендувала Дорадча група експертів, для того щоб орган, який, власне, і обирає суддів Конституційного Суду, міг мати повний обсяг інформації щодо рекомендованих для обрання кандидатів на посаду судді Конституційного Суду.

Я думаю, що 400 народних депутатів, які голосують за обрання суддів Конституційного Суду, мають бути обізнані не чим не менше з документами, які подавав кандидат на посаду судді Конституційного Суду, ніж будь-який інший орган, метою створення якого є сприяння суб'єктам призначення в обранні суддів Конституційного Суду. Тут немає що ховати, у нас і так, мабуть, найвідкритіша в світі процедура обрання суддів Конституційного Суду, ну, точно одна з найпублічніших. Але, оскільки виникло, скажімо так, непорозуміння щодо цього питання, хоча, як на мене, все було цілком очевидно, виходячи з норм Закону про Конституційний Суд і норм Закону про комітети Верховної Ради, про Регламент Верховної Ради і так далі, виникла необхідність, скажімо так, додеталізувати це питання на рівні закону.

Друге питання, яке потребувало деталізації згідно рішення комітету якраз питань правової політики, це питання, власне, збереження і користування персональними даними. Тому що коли приймався Закон про Конституційний... ну, зміни до Закону про Конституційний Суд і врегульовувались ці процедури, було чітко зазначено, що організаційно-технічне забезпечення здійснює Секретаріат Конституційного Суду. Натомість на моє депутатське звернення було отримано відповідь від Дорадчої групи експертів, що вони не є ані юридичною, ані фізичною особою і не несуть відповідальності за збереження персональних даних, це має робити секретаріат, і документів, це має робити Секретаріат Конституційного Суду. Натомість від Секретаріату Конституційного Суду ми отримали цілком протилежну позицію, власне, що і було обговорено і представлено на комітеті тоді, наскільки я пам'ятаю. Ну, очевидно, що якщо у нас навіть на рівні Європейського Союзу є документи, і та ж сама GDPR щодо захисту і збереження персональних даних, і у нас є закони, це чутлива інформація по особам, то є сенс точно, скажімо так, деталізувати, хто ж все ж таки зрештою у нас відповідальний, хто є розпорядником, хто відповідальним за збереження тих самих персональних даних. Це важливе, мені здається, питання.

Є окремі питання, які пов'язані, технічні, із обранням на посаду судді Конституційного Суду... є різна кількість кандидатур, те, що давно вже обговорювалось. Ну, власне, тим і обумовлена реєстрація і винесення цього законопроекту.

Хотілося б, оскільки по новій була оголошена процедура конкурсна за квотою, так би мовити, Верхової Ради України, хотілося б, щоб в нову процедуру і суб'єкти призначення, і комітет профільний, і народні депутати, і Дорадча група експертів вступала з розумінням того, як будуть відбуватись до кінця ці процедури.

Ну, і також, наскільки нам відомо, і в методології було Дорадчою групою експертів зазначено про передачу відповідних документів, які зібрані по кандидатам до Секретаріату Конституційного Суду після закінчення конкурсних процедур. На жаль, Секретаріат Конституційного Суду після закінчення того, як було передано список кандидатів, перелік кандидатів до Комітету з питань правової політики, і пройшовши час, але Секретаріат Конституційного Суду нам відповів, що документи не були передані, де вони зберігаються і хто відповідальний, вони не знають. Тому, очевидно, що це питання також потребує врегулювання, в тому числі для того, щоб і кандидати мали можливість, і будь-які зацікавлені особи і оскаржити, якщо для цього є необхідність і підстави, відповідні рішення в судовому порядку, і в межах будь-яких інших процедур. І також всі органи і, зокрема, народні депутати мали б можливість повноцінно використовувати свої повноваження. От цим і покликаний цей законопроект.

Що стосується альтернативного законопроекту Володимира Антоновича. Можна сказати, що запропонована теж цікава концепція щодо того, що збереження у суб'єкта призначення, принципово не заперечуючи проти того, я єдине можу сказати, що оскільки в законі в діючій редакції передбачено, що організаційно-технічне забезпечення все ж таки здійснює Секретаріат Конституційного Суду України, є в ньому державні службовці, є ресурс, зрештою є величезне приміщення для цього і для того, щоб всі документи зберігалися все ж таки в одному місці і всі знали, де вони зберігаються, як на мене, є сенс все ж таки зупинитися на основному законопроекті. Я би просив підтримати саме його.

От такий мій мікс-виступ як від авторів по основному законопроекту.

Бачу, рука піднята у Володимира Антоновича Ватраса. Як автору альтернативного законопроекту, Володимир Антонович, вам слово.

ВАТРАС В.А. Доброго дня, шановні колеги! Власне, я є автором і основного, і альтернативного законопроектів, оскільки я підтримав позицію голови комітету. Не буду зосереджуватися на основних ідеях законопроектів, оскільки їх вже озвучили. Але основна відмінність, яка між ними полягає, про це вже говорив голова, що особисто я пропоную, щоб документи та інформація, яка зібрана ДГЕ, Секретаріат КСУ передавав відповідному суб'єкту призначення суддів Конституційного Суду. З чого я виходив? Я виходив з того, що в нас є три суб'єкти призначення: парламент, Президент та судді безпосередньо, і тому у випадку, коли буде вирішуватися питання про призначення, кожний з членів суб'єкта призначення, як і 400 народних депутатів, як і Президент, вони мають можливість і право ознайомитися з усіма документами.

Водночас я не наполягаю на підтриманні альтернативного законопроекту, на розсуд членів комітету, оскільки вдосконалити в цій частині це питання ми зможемо між першим і другим читанням шляхом подальшої відповідної правки, якщо ми дійдемо в цій частині консенсусу. Тому прошу підтримати основний, як автор альтернативного не наполягаю на підтримці свого законопроекту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Володимире Антоновичу.

Да, колеги, і ще хотів би додати, я бачив певні зауваження Головного науково-експертного управління щодо там статусу допоміжного органу, що можливе там втручання в повноваження інших суб'єктів призначення. Я думаю, що там ці питання, які точно можуть бути продискутовані між першим і другим читанням.

Так, у мене все. Колеги, щодо цього у нас присутня, я так розумію, Дорадча група експертів, тут декілька осіб. Можливо, я тоді позицію Міністерства юстиції спочатку запитаю, а потім тоді надам слово ДГЕ.

Позиція Міністерства юстиції.

ФЕРЕНС О.М. Ференс Олена, Міністерство юстиції ...*(Не чути)* законопроекту, вони зараз перебувають поки що в роботі, але попередньо Міністерство юстиції не заперечує щодо прийняття в першому читанні законопроекту, тому що питання потребує, дійсно, якби удосконалення, враховуючи, шановний пане голову, як автору цього...

_____. Погано чути. Заперечуєте чи ні?

ФЕРЕНС О.М. Не заперечує. Але водночас якісь відповідні доопрацювання, які можуть бути між першим та другим читанням, Міністерство юстиції найближчим часом буде... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Почули.

Тепер Дорадча група експертів. Визначайтесь, хто буде виступати.

ВАСИЛЬЧЕНКО О.П. Шановний голову комітету, шановні члени комітету, народні депутати та присутні! Я б хотіла уточнити, що зараз на засіданні комітету присутні всі 6 членів Дорадчої групи експертів. Доеднався Василь Іванович Шакун, і заступники, члени Дорадчої групи експертів. Тоді, шановні колеги, можливо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Просто ми не знаємо, з урахуванням того, що частина з перекладом у вас, ми просто не маємо досвіду спілкування з вами ще, зрозумійте. Правильно, на жаль, хоча неодноразово намагались, тому давайте правильно побудуємо...

Да, так, хтось від Дорадчої групи експертів буде виступати, чи це все?

ДИРДІН М.Є. Пане голову, якщо не буде виступів, то, може, тоді вже народні депутати зададуть запитання в ході законопроекту?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Почекайте, ні, ну, можливо, якщо всі 6 членів Дорадчої групи експертів з'явилися. Ну, немає питань.

ДИРДІН М.Є. Я ж не проти. Я кажу, якщо хтось бажає...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Оксано, я розумію, що ви там всі рівні, всі рівні, але ви як голова формально все ж таки якось змодеруйте тоді, щоб не було тиску, не дай боже, ніякого. Ми всім даємо можливість висловитися.

ВАСИЛЬЧЕНКО О.П. Дякую, шановні колеги, щиро дякую. Тоді, можливо, мої колеги доєднаються.

Я єдине хотіла зазначити у підтримку слів шановного Дениса Вячеславовича, що, безумовно, такі безпрецедентні зміни до чинного Закону України про Конституційний Суд, які запровадив український парламент, вони стали предметом прискіпливої уваги в тому числі і Європейської комісії. І зокрема в рев'ю, починаючи з 23-го року, згадується діяльність Дорадчої групи експертів як така, що суттєво вплинула на якісне реформування конституційної юрисдикції в Україні. Безумовно підтримуючи, оскільки це новий інститут, і, безумовно, два роки успішної роботи Дорадчої групи експертів, яка показала свою ефективність, яка була сприйнята фаховим співтовариством, громадянським суспільством та міжнародними експертами говорить про те, що деякі процедурні моменти, безумовно, можливо, потребують удосконалення для того, щоб ще поліпшити роботу добору до складу Конституційного Суду України.

Єдине, я б хотіла зазначити про те, що, безумовно, згідно і чинного Закону України "Про Конституційний Суд України" Дорадча група експертів в повному обсязі сприяє всім суб'єктам призначення суддів Конституційного Суду. Однак Дорадча група експертів не може бути підзвітна суб'єктам призначення. Чинні норми законодавства, більше того сама ідея створення Дорадчої групи експертів зазначалося про те, що суб'єкти призначення не можуть переоцінити чи переглянути рішення Дорадчої групи експертів. По суті, Дорадча група експертів виконую свою роль виключно на одному етапі відбору з єдиним завданням – надати суб'єктам призначення список кандидатів, кожен з яких має високі моральні якості та є професійно компетентним. Однак підкреслюю, сам вибір серед гідних кандидатів, наданих Дорадчою групою експертів та ...*(Не чути)*, яким цей вибір буде зроблено, лежить винятково на суб'єктах призначення.

Шановні народні депутати, хочу зазначити про те, що більш детальний аналіз запропонованого законопроекту щодо внесення змін до Закону "Про Конституційний Суд України" ми, враховуючи специфіку залучення наших міжнародних експертів, пов'язаного з перекладом, обов'язково ми ще раз проаналізуємо і висловимо більш детально свою позицію. Але, знову-таки, підтримуючи Головне експертне управління, потребує більшого

сутнісного навантаження, розуміння в запропонованих змінах Дорадчої групи експертів як допоміжного органу.

Можливо, хтось із членів Дорадчої групи експертів, заступників доєднається і висловить свою позицію?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пані Оксана, я скористуюся тоді можливістю, нагодою на комітеті публічно під стенограму те, що і до цього пропонувалося, тоді запитати. Ви згадали про те, що Дорадча група експертів не є підзвітною і ніхто не може переоцінювати її рішення і так далі. Скажіть, будь ласка, чи запропонованими змінами чи, можливо, діями комітету попередніми, чи ми десь вимагали, чи встановлювали, чи встановлюємо, можливо, десь необхідність звітування перед будь-ким з боку Дорадчої групи експертів.

І друге. Можливо, попередніми нашими діями комітету, ми про комітет говоримо, чи, можливо, запропонованими змінами чи ми пропонуємо переоцінювати рішення Дорадчої групи експертів? Бо ви ж, мабуть, даремно про це згадали. Зараз у вас є можливість публічно це сказати під стенограму.

ВАСИЛЬЧЕНКО О.П. Дякую, шановний пане голову.

Якщо дозволите, у нас наш закордонний експерт пан Алеш Залар хотів би доєднатися і висловити свою точку зору, і, можливо, він відповість. Якщо не він, я буду...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Оксано, справа в тому, що ви про це зазначили, тому в мене питання було безпосередньо до вас. Ви зазначили про підзвітність, про оцінку і так далі. Тому хотілося б...

ВАСИЛЬЧЕНКО О.П. Питання виникло зараз і розуміння підзвітності ...*(Не чути)* суб'єкта призначення суддів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ще раз, будь ласка, погано чути було. Ще раз повторіть, будь ласка.

ВАСИЛЬЧЕНКО О.П. Денис Вячеславович, я ще раз наголошую на тому, що в даному випадку питання в тому, як ми будемо розуміти допоміжний орган суб'єктів. Оцей статус допоміжного органу, він знову ж таки, як зазначило Головне експертне управління, потребує більш детального розуміння і роз'яснення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

До цього часу по діючій редакції закону і по передніх процедурах скажіть, будь ласка, Комітет з питань правової політики не вимагав від вас звітувати про вашу діяльність чи не переоцінював рішення ваші і так далі?

ВАСИЛЬЧЕНКО О.П. Денис Вячеславович, ні, такого не було. Але і не було згадки в законі про те, що ми є допоміжним органом ...*(Не чути)* Закону "Про Конституційний Суд України" і розглядав Дорадчою групою експертів як орган, що сприяє суб'єктам призначення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Оксана, я виключно через попередній досвід і заяви Дорадчої групи експертів публічні, в тому числі на сайті Конституційного Суду, про тиск з політичних мотивів. Але ми зараз це питання опустимо, не хочеться знову це, особисто мені, зараз виносити на загальне. Але для стенограми скажу, що ми і тоді пропонували публічно провести цю дискусію на засіданні комітету і де завгодно, якщо ви відчували тиск, тим більше не просто відчували, а навіть безпосередньо звинуватили в цьому Комітет з питань правової політики, то ми якраз, я особисто письмово пропонував прийняти участь на засіданні комітету, щоб публічно про це оголосити, висловити позицію і так далі. Але дякую, що сьогодні є, і дякую, що сказали, що до цього не було такого.

Павло Васильович Павліш, рука піднята.

ДИРДІН М.Є. Пане голово, я бачу, що Ярослав Михайлович Романюк руку підняв.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я розумію, але у нас члени комітету спочатку мають пріоритет. Чи ми правила змінили?

ДИРДІН М.Є. Так ми ж запропонували членам Дорадчої групи виступити, якщо у них є бажання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Євгенович, у мене дві підняті руки членів комітету. Якщо вони скажуть, що спочатку...

ПАВЛІШ П.В. Я руку підняв, бо не було пропозицій від Дорадчої групи експертів. Тепер, так як бачу вже зацікавленість членів Дорадчої групи експертів у висловленні своїх позицій, то я готовий надати їм в першу чергу слово, а потім висловити свою.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Дякую.

Сергій Олексійович, спочатку, може, Дорадча група експертів. Ви можете вголос сказати, а не рукою, у нас стенограма все ж таки.

ДЕМЧЕНКО С.О. Я не заперечую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Тоді Дорадча група експертів. Хто ще бажає? Пан Романюк руку, я так розумію, піднімав. Прошу.

РОМАНЮК Я.М. Дякую за надане слово. Як вже було сказано, дійсно, не було зафіксовано ніяких випадків, щоби комітет чинив якийсь тиск чи намагався втручатися в роботу Дорадчої групи експертів. Так само, до речі, як не було зафіксовано випадків витоку конфіденційної інформації чи персональних даних кандидатів на посаду судді Конституційного Суду з Дорадчої групи експертів чи з Секретаріату Конституційного Суду України.

Я хотів сказати наступне, що однією з причин, а їх було кілька, таких причин, утворення такого органу, як Дорадча група експертів, було, власне, те, що, як зазначено в кількох висновках Венеційської комісії, занадто часто призначення на посаду судді Конституційного Суду України є політично вмотивованим. Саме для того, щоб уникнути політичних мотивів при призначенні на посаду судді Конституційного Суду України, Венеційська комісія, серед іншого, пропонувала і голосування в парламенті за кандидатури на посаду судді Конституційного Суду України не простою, а кваліфікованою більшістю, а обрання членів Дорадчої групи експертів, тобто такої конкурсної комісії, також не суб'єктами призначення на посаду судді Конституційного Суду України, а якимись іншими органами.

Так, ці пропозиції не були підтримані, Дорадча група експертів була створена так як передбачає закон і розпочала свою роботу, і працює в рамках закону. Але запропонований законопроект, як на мою думку, передбачаючи, що ми зобов'язані надавати всю зібрану інформацію щодо оцінених кандидатів суб'єктам призначення, є не

чим іншим як просто допоміжним органом для суб'єктів призначення, власне, вихолощує цю ідею уникнення політичної вмотивованості конкурсної процедури і, власне, і створює передумови для політичного впливу на процес призначення на посаду судді Конституційного Суду України. У зв'язку з цим моя позиція, яку я буду висловлювати і на засіданні Дорадчої групи експертів, зводиться до того, що його не слід підтримувати і варто було би відхилити. Але це моя особиста позиція.

Що стосується позиції Дорадчої групи експертів, ми її ще не напрацювали, не висловлювали як органу Дорадчої групи експертів, але врешті-решт я розумію, що є воля парламенту і останнє слово за ним.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, по-перше, пан Романюк, за те, що ви зазначили, що не було впливу, тиску на роботу Дорадчої групи експертів. Це дещо, правда, розходиться із заявою на сайті Конституційного Суду, але, сподіваюсь, ми будемо мати ще можливість про це окремо поговорити.

Щодо позиції, хотілося б з'ясувати. В чому, на вашу думку, полягає тиск, вплив на Дорадчу групу експертів з боку суб'єктів призначення чи будь-яких інших осіб, якщо Дорадча група експертів передає документи, звернить увагу, навіть по запропонованому законопроекті, виключно по тим кандидатам, яких вона сама рекомендувала для обрання на посаду судді Конституційного Суду і передає їх суб'єкту призначення.

Чи не вважаєте ви, що суб'єкт призначення... Точніше, чи вважаєте ви, що суб'єкт призначення має мати менший обсяг інформації про кандидатів, яких суб'єкт призначення обирає на посаду, ніж Дорадча група експертів? Якщо так, то чому ви так вважаєте? І чому в цьому тиск і вплив, якщо це відбувається вже після прийняття рішення Дорадчою групою експертів?

РОМАНЮК Я.М. Значить, на мою думку, як це зазначено, власне, у висновку Венеційської комісії, який давався висновок щодо проекту Закону про внесення змін до Конституційного Суду України, метою утворення такого незалежного органу, як Дорадча група експертів, є надання сприяння. Не допомога, а сприяння трьом органам, що призначають суддів Конституційного Суду України, саме в оцінці моральних якостей і рівня компетентності у сфері права кандидатів на посаду судді Конституційного Суду...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги! Колеги! Колеги! Я вибачаюсь, буквально на хвилинку маю відійти. Я попрошу хвилинку просто паузи. Паузи буквально хвилинку.

Дякую.

РОМАНЮК Я.М. Я можу продовжити?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, якщо можливо. Я просто маю на хвилинку відлучитись. Продовжуйте.

РОМАНЮК Я.М. Ну, я думаю, що я можу продовжити, стенограма ж ведеться і ви зможете ознайомитись.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Продовжуйте.

РОМАНЮК Я.М. І на мою думку, власне, це передбачає довіру суб'єктів призначення до результатів роботи незалежного органу Дорадчої групи експертів, яка сформована з доволі статусних членів і насамперед міжнародних членів, які не призначені суб'єктами призначення.

А наші міжнародні члени є: один колишній прем'єр-міністр держави, інший – колишній голова Верховного Суду штату впродовж 19 років та заступник губернатора цього штату, а також інший, який був і міністром юстиції, і міністром внутрішніх справ держави, а також впродовж 16 років очолював найбільший в його державі суд. Тобто підстав сумніватися в їхніх рішеннях, тим більше, що саме вони мають вирішальний голос, немає.

Так, ви маєте право мати інформацію, але і ви маєте, і повинні довіряти результатам роботи Дорадчої групи експертів. Те, що пропонується надання всіх документів, які ми накопичили щодо кандидатів, не лише створює ризик поширення конфіденційної інформації, персональних даних щодо не лише кандидатів на посаду судді Конституційного Суду, а і членів їхньої сім'ї, контрагентів за цивільно-правовими договорами, а також створює підґрунтя для ревізії рішень Дорадчої групи експертів щодо оцінювання кандидатів, а також переоцінки наших рішень. Власне, тут я вбачаю ризик.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Знову уточнююче питання. Скажіть, будь ласка, а чому, на вашу думку, суб'єкт обрання судді Конституційного Суду, резидент чи парламент не може мати доступу до документів тих кандидатів, підкреслюю, виключно тих кандидатів, яких рекомендувала б Дорадча група експертів?

Якщо, на мою думку, я поясню своє питання, на мою думку, якщо б закон передбачав хоча би передання всіх документів, але ні закон, ні законопроект не передбачає, наскільки я пам'ятаю, передачу суб'єкту призначення всіх документів по всіх кандидатах, які приймали участь в конкурсі. Наскільки я пам'ятаю закон і знаю законопроект, не передбачає ані закон, ані законопроект того, що може будь-який орган, навіть який обирає, власне, суддів Конституційного Суду скасувати рішення Дорадчої групи експертів.

Чесно кажучи, там і суд не особливо може скасувати, бо процедура дуже обмежена виключно за формальними обставинами. Так скажіть тоді ще раз, уточніть: чому, на вашу думку, я як народний депутат України, який голосує за обрання, чому парламент, який є суб'єктом обрання судді Конституційного Суду, не повинен мати весь обсяг інформації по кандидатах, які рекомендувала Дорадча група експертів? Які для цього причини?

РОМАНЮК Я.М. У нас для цього і була ідея внесення змін до Закону "Про Конституційний Суд України", щоб було створено такий незалежний орган, і результатам роботи цього органу, рішенням цього органу, суб'єктам призначення повинні довіряти, а не переперевіряти і ревізувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Це ваша думка. Я можу сказати, що я був одним із тих, хто безпосередньо опрацьовував Закон про внесення змін до Конституційного Суду. Я точно знаю, що в нього закладалось. Я особисто мав спілкування з Венеційською комісією, як і члени комітету. Я сам бачив три висновки Венеційської комісії по цьому питанню.

Сергій Олексійович Демченко, потім Максим Євгенович Дирдін, Микола Стефанчук, потім Роман Бабій. Можливо, ще хтось з Дорадчої групи експертів перед цим хоче виступити?

(Загальна дискусія)

Я ж якраз про це і питаю. Можливо, ще хтось з Дорадчої групи експертів хоче по цьому питанню виступити, щоб ми мали можливість врахувати позиції всіх членів Дорадчої групи експертів? Є ще від Дорадчої групи експертів хтось, хто бажає виступити?

_____. Ще є іноземний експерт, який хоче виступити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто?

_____. Алеш Залар.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка. Стоп! Колеги, ті, хто присутній зараз, будь ласка, оскільки виступати, я так розумію, що будуть іноземною мовою, у нас є вкладка, ви бачите, там, де "More" написано, і тут є "Interpretation" (переклад). Тому обираєте тоді переклад, я так розумію, вибираєте українську мову або слухаєте англійською мовою. І, власне, слухаємо.

Все, прошу. Все, прошу, можете говорити. Тільки представляйтесь для стенограми.

АЛЕШ ЗАЛАР. *(Виступ іноземною мовою)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пан Алеш, я вибачаюсь, ви просто говорите те, чого немає в законопроекті. Я би хотів уточнити. Ви говорите, що ми хочемо, що парламент хоче ознайомитись з документами тих кандидатів, яких не рекомендувала Дорадча група експертів. Де ви це взяли? Бо законопроект передбачає передачу документів суб'єкту призначення виключно тих, яких рекомендувала сама Дорадча група експертів. Ви просто двічі це повторили і сказали, що ми хочемо переоцінити. От якраз законопроект не передбачає цього, а передбачає лише по тих документах, які ви рекомендували. Це принципово для розуміння просто.

ПАВЛІШ П.В. Може немає тексту перекладеного.

_____. Так ви неправильно переклали текст.

АЛЕШ ЗАЛАР. *(Виступ іноземною мовою)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Алеш. Мені здається, там насправді ніщо не змінювалось між редакціями. Закон як був зареєстрований і основний, і альтернативний, він в тому вигляді і залишився. Тому про дві редакції навіть немає сенсу говорити, їх немає різних редакцій.

Тому, можливо, є інші колеги з української сторони, можливо, вони допоможуть якраз коректно цей текст законопроекту перевірити, чи він коректно перекладений, чи некоректно перекладений, але там точно немає того, про що ви говорили, що передаються документи по кандидатах суб'єкту призначення, по кандидатах, які не пройшли оцінювання чи були визнані такими, які не відповідають. І це якраз один із ключових

моментів. Можливо, ви просто плутаєте з тим, що на зберігання документи передаються до Секретаріату Конституційного Суду. Але в цьому випадку, здається, ваша методологія чи положення, я не пам'ятаю, як точно, передбачає те ж саме, власне, ми враховували і зміст вашого положення, яке ви самі всередині прийняли.

Дякую. Почули позицію. Ще хтось від Дорадчої групи експертів має бажання виступити? Немає бажаних?

Тоді давайте дамо колегам народним депутатам: Максим Євгенович Дирдін, Сергій Демченко, Роман Бабій, Микола Стефанчук. Прошу.

ДИРДІН М.Є. Пане голово, дякую. Але перший був Сергій Демченко, так що йому слово, щоб потім...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, і, Сергій Демченко, у мене як, так я і оголошую. Як хто руку піднімав. Прошу.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую.

Колеги, декілька моментів. По-перше, хотів висловити свій сум, який мене супроводжує весь час цього хрестового походу між комітетом і групою експертів. Його не мало бути, оскільки все-таки в нас єдина мета, мета отримати найкращих в професійному плані, в моральному плані, в плані довіри у складі Конституційного Суду України суддів. Є в мене два моменти, які заважають підтримати відповідний законопроект.

Перший з цих моментів, напевно, зведу до того з урахуванням, що сказала група експертів, представники, що вони нададуть відповідне своє бачення, я так розумію, якийсь висновок чи якісь пропозиції, якісь свої зауваження щодо законодавчих ініціатив відповідних, які ми обговорюємо. Я бачив би правильним з точки зору врахування рівності сторін, які приймають участь в цьому процесі, я бачив би можливим відкласти це питання до отримання відповідних позицій з боку групи експертів і після цього вже, враховуючи все-таки повагу до них, розглянути, і після цього приймати рішення щодо законопроекту.

І другий момент, на який би я хотів звернути увагу, я не згоден з тією пропозицією, яка зазначена щодо зміни мінімальної кількості кандидатів, яка передбачена цим законопроектом, на посаду судді Конституційного Суду. Наскільки я зрозумів, ми можемо опинитися в такій ситуації, що коли в нас є більше ніж одна вакантна посада до органу, який призначає відповідних кандидатів на посади суддів, буде надана некратна кількість кандидатів. Тобто відповідно може бути така ситуація, що на одну з посад буде

претендувати один кандидат, і буде вибір без вибору, від якого ми категорично йшли, приймаючи цей законопроект первісний, який зараз є законом, який нівелював би в такій редакції фактично функції органу, який призначає на посаду суддів Конституційного Суду України.

Тому такі два питання. Через них я поки що схильний утриматися від підтримки цього законопроекту. Пропонував би все-таки по першому питанню відкласти, по другому – ще обговорення, обговорити все-таки доречність цих змін щодо кількості кандидатів на відповідні вакантні посади.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Давайте я поясню щодо другого питання. Щодо відкладення, то це на розсуд членів комітету буде точно. А щодо другого питання, щодо зменшення кількості, дивіться, все дуже просто. Законопроект передбачає наступну модель. Якщо ми проводимо конкурс, наприклад, на дві вакантні посади, а отримали від Дорадчої групи експертів трьох кандидатів, то на розсуд суб'єкта обрання. Якщо суб'єкт обрання вважає, що серед цих трьох кандидатів він може призначити двох на посаду, призначає двох. Якщо ні, якщо ні, то відповідно має повноваження оголосити новий конкурс на відповідну вакантну посаду.

На жаль, з того, що ми бачимо, що не дуже активно в нас кандидати йдуть на конкурс, на посаду судді Конституційного Суду, і ми бачимо, що кандидатів не так багато. Тому, власне, в цьому і полягає пропозиція, щоб у суб'єктів обрання була опція: навіть не маючи чотирьох на дві вакансії, маючи трьох на дві вакансії, вирішити, чи вони одного призначать, чи двох призначать, от і все.

Так, далі Максим Дирдін, потім Роман Бабій, потім Микола Стефанчук.

ДИРДІН М.С. Дякую.

Я дякую теж членам Дорадчої групи експертів, які знайшли час і долучилися до нашого комітету щодо обговорення даного законопроекту. Від себе я хотів би пояснити і свою теж позицію стосовно даних законопроектів.

Ну, по-перше, коли ми проводили перший раз обговорення кандидатів, коли рекомендували парламенту призначати, і от нещодавно теж проводився комітет, де ми обговорювали кандидатів, і, зокрема, коли ми не отримали документів, практичних відповідей на практичні завдання, які були, уже нам дали ці документи самі кандидати, і дуже цікаво було з ними поспілкуватися і почитати відповіді на ті питання, які були

сформовані Дорадчою групою експертів для конкурсантів на посаду судді Конституційного Суду України. Чому було? Я говорю про себе, чому мені було цікаво.

По-перше, коли на сайті Конституційного Суду України були висвітлені практичні питання, на сьогоднішній день це остання інформація, яка міститься на сайті, це третє завдання, де ставиться таке питання: у частині другій в статті 5 Конституції України закріплена норма. Якщо ми відкриваємо Конституцію України, і далі йде цитування, то це і мається на увазі третя частина, а не друга частина статті 5.

Тут виникає дуже таке логічне питання. Чи це помилка, хто формував дані питання для кандидатів у судді, чи це була перевірка на обізнаність, на логічність і на свідомість, що знайдуться там... І задавали питання, в тому числі я задавав питання, як вони бачили цю таку помилку чи не бачили. То коли я глянув відповіді на дані питання, то було видно, що деякі кандидати на це звернули увагу, а деякі кандидати на це увагу не звернули.

Другий момент. Коли формується таке питання для кандидатів, да, то, на мій погляд, має бути якась проблематика, з чим пов'язане дане тлумачення цієї норми. Тут цього не видно. І коли ми просили у Дорадчої групи експертів дати нам відповіді на письмові матеріали, відповіді на практичні питання, нам було цікаво все-таки теж як членам Комітету з питань правової політики в контексті відповідей дати теж свій аналіз, щоб зрозуміти, як голосувати у Верховній Раді за того або іншого кандидата на посаду судді Конституційного Суду України. Тому що для парламенту, як і для будь-якого іншого суб'єкта призначення, це є, на мій погляд, важливим. Це перший момент, чому я підтримую даний... даного законопроекту.

Другий момент. Мені теж було би цікаво дізнатися, чи Дорадча група експертів робила таке, як внутрішнє розслідування чи аналіз. Як так сталося, що такі чи помилки, чи не помилки були сформовані для кандидатів у судді Конституційного Суду України?

І інший момент. На сайті КСУ опубліковано два завдання, перше і друге. Що в першому, що в другому згадується питання про аборти в Україні. Хоча, як на мій погляд, такої гострої проблеми в Україні немає. Може, це є в інших державах, але в Україні таке питання не стоїть так гостро, щоб висвітлювати у практичному завданні для кандидатів у судді.

І коли ми проговорювали і задали питання вже кандидатам на комітеті, і один із кандидатів сказав, що кожна відповідь написана кандидатом, вона по-своєму є теж правильною, може, це його бачення тих питань, які були сформовані Дорадчою групою експертів для кандидатів у судді Конституційного Суду України. Кожен, він вважає, що він відповідає правильно.

Так от, якщо хтось відповість на ці питання, які я поставив, перше – чи це була помилка, чи це помилка була, питання щодо формування практичних питань для кандидатів, і чи проводилося розслідування, чи службова перевірка, не знаю, як його називати, або наліз роботи з цього питання. Це перша частина.

Друга частина. Як член Комітету з питань правової політики, який теж безпосередньо займався законопроектом, який був прийнятий Верховною Радою, запровадження Дорадчої групи експертів, розумілося, як має працювати і закладалася ідея саме в закон, хто такий член Дорадчої групи експертів, хто такий заступник, кожен яку роль виконує і як, на мій погляд, має проводитися практична робота.

Для мене була така зацікавленість, що практична робота або визначення сфери його юридичної компетентності, правової компетентності має відбуватися навколо якоїсь проблематики з права конституційного чи, може, проблематики взагалі роботи Конституційного Суду України, чи взагалі в контексті захисту прав людини, щоб це була якась публічна дискусія і щоб кожен сторонній спостерігач, дивлячись як проходить така співбесіда на знання або компетентність в сфері права, могли це оцінити. Але Дорадча група експертів визначила інший порядок, тобто це практична робота. Але саме, якщо я не помиляюся, в Положенні про Дорадчу групу експертів є можливість проводити усні ще співбесіди після практичної роботи, але її не було. І теж питання, тобто це було достатньо для членів Дорадчої групи експертів тільки ознайомитися із письмовими роботами і далі не проводити усне опитування. Тому що коли ми проводили обговорення кандидатів і задавали питання їм по їхніх роботах, дуже було цікаво почути їхню позицію, їхнє розуміння проблематики, з чим, на їхній погляд, стикається Конституційний Суд України, як вони себе бачать в самому суді і як вони бачать майбутню свою роботу у випадку, якщо вони стануть суддями Конституційного Суду України. І дуже було цікаво споглядати, і дивитися їхні письмові відповіді і їхні усні відповіді. Я просто вам кажу ще як з досвіду постійного представника парламенту у Конституційному Суді України, тому що це теж дуже важлива частина роботи Конституційного Суду України і робота парламенту.

І на завершення, я, може, багато часу дуже займаю. І ще на завершення. Ярослав Михайлович Романюк сказав, от я навіть записав собі, що ДГЕ сформовано зі статусних членів ДГЕ. Ми маємо... як, сформовані, то все, як вони вирішили, так вже має бути і для суб'єкта призначення. Мені здається, що суб'єкт призначення в даному випадку – це парламент, це народні депутати, вони самі будуть визначатися з призначенням того або іншого кандидата у судді Конституційного Суду України. Але легше буде для визначення їм, кого вони бажають призначити, якщо принаймні будуть якісь певні матеріали щодо цих кандидатів, і щоб кожен народний депутат міг з ними ознайомитися.

Чому я кажу про народного депутата України, тому що він є безпосередньо представником народу, який був обраний безпосередньо народом України і має найбільшу легітимну функцію представляти народ України, і в даному контексті це призначати суддів Конституційного Суду України.

Я завершую свій виступ. І хотів би отримати, якщо це можливо, від членів Дорадчої групи експертів відповіді на ці питання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Максим Євгенович.

Дорадча група експертів, якщо є, хто хоче, може відреагувати на це, прошу, тоді зголосіться.

РОМАНЮК Я.М. Виступ шановного Максима Євгеновича, власне, якраз і засвідчив те, що комітет вдається до ревізії рішень Дорадчої групи експертів ... *(Не чути)* перевірки з їхньої оцінки до переоцінки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

ДИРДІН М.Є. Дозвольте?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, Максим Євгенович.

ДИРДІН М.Є. Ярослав Михайлович, я хотів би вам сказати, що я говорив не про комітет, я говорив, це виступ про себе особисто, своя думка. І хочу вам зазначити, що я не роблю ревізію ваших рішень. Тому що комітет обговорює кандидатів - і або рекомендує парламенту, або їх не рекомендує парламенту. І потім, до речі, весь час Комітет з правової політики всіх кандидатів рекомендував на призначення, а уже парламент визначався шляхом голосування щодо даних кандидатур.

І хотів би вам сказати, що ревізії ваших рішень немає. Але я так і не почув від Дорадчої групи експертів стосовно тих питань, неточностей, які були зазначені в практичних завданнях.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пан Василь Шакур, я просто не зрозумів, ви руку піднімаєте чи... щоб зрозуміти.

ШАКУН В.І. Я хотів би невеличке пояснення дати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу. Бо ви натискаєте іншу кнопку, і я зрозумів, що ви хочете виступити. Прошу.

ШАКУН В.І. Нині існує така схема: Верховна Рада, комітет Верховної Ради визначає кількість і якість кандидатів, які вона хоче оцінити, Дорадчій групі. Таким чином, направляючи матеріали в Дорадчу групу, Верховна Рада в особі комітету фахового дає певний карт-бланш для того, щоб Дорадча група експертів висловила свою думку всього з двох питань: моральні і професійні якості. І, таким чином, направити свій висновок в комітет. В чому тут проблема, я от не можу ніяк зрозуміти. Давайте змінимо тоді цю схему, і Дорадча група буде діяти так, як скажуть нові зміни до закону.

А що стосується от питань, які пов'язані з визначенням тем, які повинні професійно оцінювати потім члени Дорадчої групи, вони визначаються іноземними експертами і з участю національних також. Але це найбільш кваліфіковані вчені в галузі конституційного права. Ми вирішили таким чином діяти. Тому я не бачу там великих проблем. Ми створили проблему на рівному місці, на мій погляд.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Почули позицію.

Так, Микола... Я не знаю, спочатку був Роман Бабій, спочатку, тепер Микола Стефанчук. Колеги, давайте, хто? Микола Олексійович, Роман... Роман Вячеславович, ви були перший, я знаю, до цього. Прошу.

БАБІЙ Р.В. Будь ласка, та я не претендую, перший, другий – неважливо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте, Роман Вячеславович, потім...

БАБІЙ Р.В. Просто у мене, да, у мене світло вимикали, тому десь була перерва певна.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я пам'ятаю, я просто записав, що ви були до цього.

БАБІЙ Р.В. Да, дякую. Дякую, пане голову.

Я проясню свою позицію, тим більше в контексті тих зауважень, тих позицій, які надали нам члени Дорадчої групи експертів щодо законопроекту.

Перше і найголовніше, мабуть, що в цій всій ситуації, яка призвела, власне, до появи цього законопроекту, не було жодних спроб комітету поставити під сумнів рішення Дорадчої групи експертів щодо кандидатів, які визнані Дорадчою групою експертів такими, що не відповідають рівню... необхідному рівню доброчесності, необхідному рівню професійної компетентності.

І, власне, це відображено і в проекті закону, що жодних спроб переглянути рішення ДГЕ щодо тих кандидатів, яких ДГЕ не рекомендувало, ні у комітеті, ні у парламенті можливості немає. Було цілком природне бажання прийняти усвідомлене і обгрунтоване рішення. На комітеті це рекомендація для зали, для депутатів це, власне, голосування за ту чи іншу кандидатуру з рекомендованих Дорадчою групою експертів а не з тих, які вона відхилила.

Це, звичайно, ми кожен орган, який приймає юридично значуще рішення, очевидно, це природно, має приймати його усвідомлено і обгрунтовано, і це робить Дорадча група експертів, оцінюючи кандидатів, збираючи необхідну інформацію, яка, на їх думку, необхідна. І це має логічно, що робити і комітет, і депутати при голосуванні за кандидатури. Більше того, це ми зобов'язані робити.

У Верховної Ради України відповідно до норм чинного законодавства, є певна дискреція, вона обмежена, обмежена тими кандидатами, які пройшли і рекомендовані Дорадчою групою експертів, але все-таки певна дискреція є. Візьмемо, щоб теоретичними дефініціями не оперувати, візьмемо наш випадок, на 3 вакантні посади було подано 6 кандидатів. Законодавство не, скажімо так, не забороняє Верховній Раді проголосувати за кандидата з числа рекомендованих, який посів, припустимо, шосте місце в рейтингу, який надала нам Дорадча група експертів. Нема такої заборони, тому ми це можемо зробити.

І така ідея і закладалася у, власне, чинне законодавство при обговоренні, тут Денис Вячеславович правильно сказав, що всі члени комітету, по меншій мірі ті, які підтримували це рішення, розуміли, що ми приймаємо, чи певним чином трактували це. Тому що в іншому випадку от від окремих членів Дорадчої групи експертів прозвучало, що відповідно до рішення, як вони трактують рішення Венеційки, чи рішень Венеційки, яких було кілька, інколи суперечливих, вони створені як орган, який обирає, призначає суддів. Така ідея була створення. Але давайте будемо відверті, що це пряме порушення Конституції, якщо ДГЕ не надасть дискреції тим конституційним органам, які уповноважені відповідно до Конституції на обрання чи призначення суддів Конституційного Суду України. Власне, ці ідеї, вони і закладені в цей законопроект. Якщо

певні формулювання здаються такими, що не зовсім вдалимимі наразі для членів, в тому числі для членів Дорадчої групи експертів, то, звичайно, у нас є можливість їх відкоригувати, підправити між першим і другим читанням. І це, власне, ніхто цього не заперечує, але не втрачаючи при цьому цю ідею, яка покликана не допустити в майбутньому таких ситуацій, як у нас була, як у нас сталася. Це, власне, реакція комітету, реакція законодавчого органу, тих депутатів, які мають право законодавчої ініціативи, на ту ситуацію, яка відбулася, коли призначення, винесення суддів на голосування, кандидатів на суддів Конституційного Суду для голосування в зал затрималось на кілька місяців.

Ще раз, затримка відбулася не через намагання чинити тиск, бо насправді, ознайомившись із заявою Дорадчої групи експертів, я був дуже здивований, я намагався хоч якісь прояви тиску знайти і в рішеннях комітету, і в позиціях, в обговореннях, я їх не знайшов, можливо, члени Дорадчої групи експертів пояснять, в чому ж полягав тиск, політичний тиск комітету на Дорадчу групу експертів. Ще раз, ніхто із комітету в цій ситуації, це відображено в законопроекті, не ставить, не підтримує можливість перегляду тих рішень Дорадчої групи експертів, які стосуються кандидатів, які припинили участь у конкурсі за рішенням Дорадчої групи експертів. Йде мова виключно про тих кандидатів, які рекомендовані, кожний з яких визнаний достойним Дорадчою групою експертів, хтось у більшій мірі, хтось у меншій, але всі вони визнані достойними обійняти посаду судді Конституційного Суду України.

Щодо статусу там допоміжного органу. Ну, дивіться, колеги, можемо якесь інше... вживати якусь іншу дефініцію, не допоміжний, не знаю, дорадчий, консультативний, оскільки дійсно Дорадча група експертів дає поради, рекомендації. Але, власне, статус визначається не назвою, а статус визначається обсягом прав і обов'язків.

І от знову ж таки в законопроекті з метою недопущення різного трактування норм законодавства, як ми це прожили і бачили, і основна ідея його в тому, щоб виписати права і обов'язки таким чином, щоб не нівелювати повноваження, хоч якусь дискрецію органу, який призначає, і в той же час зберегти от певний вплив Дорадчої групи експертів на конкурсний добір.

Тому я вважаю, що законопроект потрібно приймати в першому читанні. Чи його можна буде доопрацьовувати, напевно, треба його буде доопрацьовувати, вислухати позицію відповідних зацікавлених осіб, змінити, можливо, підкорегувати якісь норми. Але його, я вважаю, що його потрібно рекомендувати для прийняття в першому читанні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Романе Вячеславовичу.

Микола Олексійович Стефанчук, потім Павло Васильович Павліш, потім буде у мене питання до Дорадчої групи експертів, щоб ми ефективно побудували роботу по цьому законопроекту.

СТЕФАНЧУК М.О. Доброго дня, шановні колеги! У мене таке дещо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Миколо Олексійовичу, ви маєте змогу відео включити?

СТЕФАНЧУК М.О. А от я включаю, щось у мене з камерою.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Добре, ми знаємо, як ви виглядаєте, так що.

СТЕФАНЧУК МО. Питання в мене дуже просте. Сьогодні під час обговорення цього законопроекту одна з мотивацій, яку ми почули, що якщо депутати отримають персональні дані або роботи тих кандидатів, які кандидують на суддів, вони зразу їх можуть десь оприлюднити, буде порушено право на персональну інформацію і так далі, і тому подібне. В мене питання дуже просте. Наскільки я розумію, вельмишановні і вельмиповажні наші експерти-іноземці, вони не володіють українською мовою і потребують перекладу всіх матеріалів, в тому числі і персональних даних, і тих робіт, які писалися. Я правильно ж розумію, так. Скажіть, будь ласка, в мене елементарне питання, перше: хто робить цей переклад?

Друге. Чи ці перекладачі мають відповідальність за оприлюднення персональних даних? Якщо вони мають, то тоді, будь ласка, скажіть мені конкретно, яка це відповідальність – кримінальна, адміністративна, чи її взагалі не існує?

І тоді в мене виникає третє питання. Чому, будучи в статусі перекладача, особи отримують доступ до цих даних, а суб'єкт, який приймає рішення, не отримує доступу до цих даних? Тобто ми сьогодні маємо ситуацію, коли перекладач має більше доступу до даних ніж парламент, який приймає рішення. Оце дуже просте і елементарне запитання до наших міжнародних експертів.

І друге, на розвиток цієї ідеї. Дорадча група експертів рекомендує парламенту не одну особу на одне місце, вона рекомендує дві, три, п'ять, скільки пройде цих осіб. І тут Комітет з питань правової політики, парламентарі мають визначитися, хто ж із цих достойних найдостойніший ...*(Не чути)* мають приймати рішення наосліп... все ж таки

можуть ознайомитися з інформацією для того, щоб приймати правильне, найбільш виважене рішення і обрати кращих з кращих.

Отаких у мене два блоки питань. Перше: чому перекладач у нас має більше доступу до інформації, ніж народні депутати? І друге: чому народні депутати мають приймати рішення наосліп?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги.

З Дорадчої групи експертів хто може відповісти? Пані Оксано, давайте ви як модератор, так сказати, з тієї сторони. Можливо, ви хочете відповісти?

ВАСИЛЬЧЕНКО О.П. Шановні колеги, я дякую. Дійсно, тут прозвучало багато запитань. На деякі з них, можливо, ми вже відповіли тоді, коли обмінювалися інформацією з комітетом. На інші ми, безумовно, підготуємо нашу позицію. Ми обговоримо всі питання, які сьогодні піднімаються шановними народними депутатами, і дамо на них відповіді. Єдине що, з вашого дозволу, якщо дозволите, члени Дорадчої групи експертів, можливо, я залишусь, а у членів Дорадчої групи експертів на 13 годину наступна зустріч, офіційна. Якщо ви не заперечуєте, бо ми прочитали, що члени Дорадчої групи ні на що не можуть впливати, з вашого дозволу, вони від'єднуються, а я залишусь як голова ДГЕ.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка. Будь ласка. Це ж ви, як вирішите всередині.

ВАСИЛЬЧЕНКО О.П. Ну, це повага до депутатів, тому...

ГОЛОВУЮЧИЙ. На питання Миколи Олексійовича хтось може...

ВАСИЛЬЧЕНКО О.П. На питання Миколи Олексійовича, так.

Микола Олексійович, питання в тому, що всі члени секретаріату Дорадчої групи експертів діють в межах Закону про Конституційний Суд, і вони всі дають письмові зобов'язання про нерозголошення будь-якої інформації, яка стала їм відома під час виконання ними своїх повноважень.

СТЕФАНЧУК М.О. Так, а відповідальність за порушення цих зобов'язань яка: кримінальна, адміністративна?

ВАСИЛЬЧЕНКО О.П. Така, яку передбачає чинне законодавство України.

СТЕФАНЧУК М.О. Так скажіть, яке передбачає чинне законодавство?

ВАСИЛЬЧЕНКО О.П. Микола Олексійович, всі громадяни України і особи, які перебувають на території України, підпорядковані чинному законодавству України, на них розповсюджуються норми чинного законодавства України. Зараз говорити, який може гіпотетично бути склад правопорушення у когось, у мене немає підстав. Тому кваліфікувати неіснуючі дії я не можу. Я, єдине, ще раз підкреслюю, весь секретаріат, вся Дорадча група експертів діє в межах і спосіб, встановлених чинним законодавством України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Оксана, якщо дозволите. Я розумію, що вам важко, відверто, можливо, бо у вас орган, де всі рівні, а ви голова і відповідати, можливо, за всіх вам важко. Тим не менш, питання неспроста виникло, це є частиною цього законопроекту, да, питання захисту персональних даних тих же самих, збереження цих персональних даних. Справа в тому, що на моє депутатське звернення Дорадча група експертів надала відповідь, що оскільки Дорадча група експертів не є ані юридичною, ані фізичною особою, то вони не є, Дорадча група експертів, не є відповідальною за збереження персональних даних, захист і так далі персональних даних. Тому я так розумію, Миколо Олексійовичу, і виникло питання. Якщо Дорадча група експертів не є відповідальною за це, то чи ті особи, які залучаються в Дорадчу групу експертів є відповідальними, і на підставі чого.

ВАСИЛЬЧЕНКО О.П. Дякую за уточнення, Денис Вячеславович. Питання в тому, що парламент України якраз відповідь на це питання вже передбачив в чинному Законі "Про Конституційний Суд України". Дорадчий орган як інституція, можливо, не є суб'єктом інформаційних відносин в Україні. Однак кожен член Дорадчої групи експертів, члени, заступники, кожен член секретаріату Дорадчої групи експертів зобов'язаний в своїх діях не порушувати, не розповсюджувати ту інформацію, яка йому стала відома під час виконання функцій члена, заступника члена Дорадчої групи експертів або секретаріату Дорадчої групи експертів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Оксана, якщо норму зможете навести, був би вдячний. Бо здається, що...

ВАСИЛЬЧЕНКО О.П. Вони є в Законі про Конституційний Суд.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бо, здається, норми про секретаріат Дорадчої групи експертів в законі немає. Є положення, що Дорадча група експертів може залучати експертів, може залучати експертів. Там про секретаріат Дорадчої експертів немає, це ви самі його сформували.

ВАСИЛЬЧЕНКО О.П. В "Перехідних положеннях" так, але вони всі співробітники дають письмово...

СТЕФАНЧУК М.О. Якщо дозволите, я просто підкоригую. Справа в тому, що 188 прим. 39 КУпАП не поширюється на них. А це означає, що відповідальності в них абсолютний нуль.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І, здається, закон там теж право на обробку персональних даних призначає не для членів Дорадчої групи експертів.

СТЕФАНЧУК М.О. Має бути або КУпАП, або КК. КК не передбачає, КУпАП 188-38 не поширюється. І виникає ситуація, коли перекладач отримує цю всю інформацію, він не має жодної відповідальності, а депутатам ця інформація недоступна, хоча ми відповідальність за це несемо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чесно кажучи, коли я особисто голосував за закон, який змінював процедуру добору на посаду судді Конституційного Суду і вводив в Дорадчу групу експертів, то я, голосуючи за положення, що організаційно-технічне забезпечення діяльності Дорадчої групи експертів здійснює Секретаріат Конституційного Суду, виходив з того, що саме організаційно-технічне забезпечення щодо якраз, зокрема, і по збереженню персональних даних там і так далі, і тому подібне, по перекладу здійснює Секретаріат Конституційного Суду. Я голосував так, розуміючи це положення, і ніяк по-іншому не розумів це положення, і будь-яким іншим особам я дозволу не надавав, чесно кажучи, коли голосував за цей закон.

В законі дійсно зазначено про можливість залучення експертів, можливість, це не обов'язок, а навіть можливість Дорадчої групи експертів і можливість фінансування за рахунок міжнародної технічної допомоги. Але процес імплементації реалізації виявив, скажімо так, як на мене, і це відображено в рішенні комітету, скажімо так, питання в імплементації цих норм, тому саме і постав цей законопроект, який ми тут обговорюємо. Тому ми не можемо цих питань не торкатися.

Так, Микола Олексійович, ви почули відповідь.

СТЕФАНЧУК М.О. Я почув, що відповідальність ніхто ні за що не несе, а народним депутатам інформація не буде надаватись, і ми маємо приймати рішення наосліп. Будемо кидати монетку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Оксана, у мене таке уточнююче питання просто до вас. Як ви особисто вважаєте, в чому може бути небезпека чи ризик, я зараз не говорю про виток персональних даних, чесно кажучи, у нас вони витікають, не хочу занурюватись в це питання, в чому може бути ризик, небезпека чи недоцільність надання суб'єктам призначення, зокрема парламенту України, кожному народному депутату, а ми як комітет маємо підготувати до розгляду це питання і надати всі документи стосовно кандидатів за п'ять днів до дати голосування всім народним депутатам України, в чому може бути недоцільність, небезпека чи ризик надання всіх документів, які стосуються кандидата і отримання Дорадчою групою експертів, зокрема і виконаних практичних завдань парламенту України, кожному народному депутату, хто буде за них голосувати?

ВАСИЛЬЧЕНКО О.П. Денис Вячеславович, ви правильно сказали, що я представляю Дорадчу групу експертів, тому ви чули позицію членів Дорадчої групи експертів, відповідати на питання і сумніви, що були висловлені іншими членами Дорадчої групи експертів, я зараз не маю права.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я вас особисто запитав, у мене дисклеймер був такий.

ВАСИЛЬЧЕНКО О.П. Не я це сказала, тому я не можу відповідати на це запитання...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А ви особисто? Є позиція?

ВАСИЛЬЧЕНКО О.П. Але в той же час я можу сказати, що, підсумовуючи ті виступи членів Дорадчої групи експертів, ще раз подякувати. І по-друге, сказати, що Дорадча група експертів за результатами, дякую вам, ті питання, які підняли, які показали, які питання турбують комітет Верховної Ради, буде надіслана позиція в межах строків Регламенту, яка передбачена. І ми, сподіваємося, дамо відповідь на всі ті питання народних депутатів після того, як Дорадча група експертів як колегіальний орган обговорить їх і прийме спільне рішення на засіданні Дорадчої групи експертів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Павло Васильович Павліш, потім Максим Євгенович Дирдін.

Мікрофон, Павло Васильович.

ПАВЛІШ П.В. Чутно? Вітаю, шановні колеги. Вітаю усіх учасників засідання Комітету з питань правової політики, членів Дорадчої групи експертів, які зараз ще присутні на засіданні комітету. Я хотів би відзначити, що, дійсно, я позитивно ставлюсь до того, що нарешті члени Дорадчої групи експертів прийняли участь у засіданні комітету, і це є таким гарним прикладом, що, дійсно, робота комітету і робота Дорадчої групи експертів, спільна робота по наповненню суддів Конституційного Суду, вона... Я бачу в цьому прогрес. І навіть обговорення даного законопроекту, позиція кожного народного депутата, кожного члена Дорадчої групи експертів, вона є в цьому випадку важливою. І, дійсно, я сподіваюсь, що наша практика щодо спільних таких засідань, обговорень, я думаю, що тут, можливо, це ми в наступному разі будемо проводити якісь такі спільні робочі групи для таких більш детальних обговорень саме термінології по законопроектах.

Хочу відзначити, що в будь-якому разі члени Дорадчої групи експертів не мають ставитися до Комітету з питань правової політики якимось чином вороже, тому що Комітет з питань правової політики не збирається перебирати на себе функції Дорадчої групи експертів. Ваші функції передбачені законом, наші функції передбачені законом і Конституцією, так само як і Дорадча група експертів не може призначати суддів Конституційного Суду, тому що це є прямим конституційним обов'язком тих органів, які формують Конституційний Суд, один з них – це Верховна Рада України. Тому в будь-якому разі ті кандидати, яких ми отримуємо від Дорадчої групи експертів, кожний народний депутат має право і має таку функцію ознайомлюватися з тими документами, з якими прийшов кандидат, які були підстави для його відібрання, для того, щоб прийняти правильне для себе рішення, яке надане йому Конституцією України.

І тут я би хотів би зазначити, що зараз уже частина членів Дорадчої групи експертів відключилися, але я не бачу будь-якої політичної вмотивованості в тому, якщо будуть документи, які надані були кандидатами або зібрані Дорадчою групою експертів, будуть надані суб'єктам призначення суддів Конституційного Суду. Тому що суб'єкт призначення не може обирати суддями Конституційного Суду тільки, наприклад, по виразу обличчя чи кольору очей. Він має також отримати весь перелік, максимальний перелік даних про кандидатів, це покращить якраз якість і наших суддів Конституційного Суду України.

Щодо кількості і якості, на думку яких було сказано, визначає Комітет з питань правової політики щодо представників кандидатів на посади суддів Конституційного Суду, то хотів би Василю Івановичу зазначити, що кількість і якість суддів визначає не комітет, а визначається законом України, комітет тільки оголошує конкурс і проводить необхідні дії для того, щоб цей конкурс спочатку запустився, а потім, щоб кандидати, які відібрані Дорадчою групою експертів, теж мали би потрапити вже суб'єкту призначення для того, щоб суб'єкт призначення висловив своє конституційне право.

Тому зараз я не бачу тут будь-якого сенсу в сперечанні щодо термінології, тому що про це ми, я думаю, що матимемо змогу зустрітися онлайн чи офлайн з членами Дорадчої групи експертів. Хотів би тільки відзначити, що по цій термінології, дійсно, якщо комітет зараз визначиться з прийняттям у першому читанні, то ми в будь-якому разі зможемо між першим і другим читанням, як-то кажуть, дошліфувати цей законопроект і треба, щоб він був корисний. І питання, які зараз, бачте, виникають, вони в першу чергу виникають через те, що самим Законом, який зараз діє, "Про Конституційний Суд України" ці речі не вніормовані. Тому я вбачаю в цьому необхідність вніормувати для того, щоб у нас не було в майбутньому будь-яких суперечок між суб'єктами призначення і Дорадчою групою експертів. А Дорадчій групі експертів хотів би також подякувати за... *(Не чути)* у вас вона також нелегка, знаю, проходив певні етапи конкурсу.

Тому хотів би відзначити, що ми маємо діяти, ми як суб'єкт призначення, ви як допоміжний орган маємо діяти спільно на користь того, щоб наш і Конституційний Суд був максимально заповнений суддями Конституційного Суду, щоб він міг здійснювати повноцінно свою роботу. Тому прошу долучатися до роботи комітету. І ще раз повторююсь, не ставтесь вороже, ми робимо одну і ту ж саму справу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Павло Васильович.

Максим Євгенович Дирдін, потім пан Василь Шакур, рука піднята, потім, я думаю, що можемо підсумовувати.

ДИРДІН М.Є. Дякую, пане голову.

У мене питання додаткове виникло, коли Василь Васильович Шакун прокоментував мої питання. Але було сказано шановним Василем Васильовичем про те, що формування даних питань практичних відбувалося за участю іноземних та національних експертів. Я хотів просто запитати, чи, може, я помиляюся в тому, що в практичній роботі була помилка в назві щодо частини. Чи проводилась якась робота з цього питання, чи так і залишилося, що ніяких висновків не було зроблено з цього питання.

І друге питання. Чи не виникало питань у членів Дорадчої групи експертів все-таки провести усне обговорення вже за підсумками письмових робіт кандидатів, їх обговорити? Тому щоб просто правильно зрозуміли члени Комітету з питань правової політики, зокрема я говорю про себе. Чому ми тоді просили дати практичні роботи? Щоб ми могли теж на комітеті проговорити і задати питання кандидатам. От в чому полягало питання. І я пам'ятаю, що ми намагалися, Комітет з питань правової політики намагався без публічності обговорити питання, які стосуються проходження кандидатів і цих документів, щоб Комітет з питань правової політики мав змогу їх вивчити.

І ми завжди стояли і стоїмо на тому, що Комітет з питань правової політики він відкритий для діалогу. Ми можемо говорити публічно і відверто про ті проблеми, якщо вони існують, то їх треба проговорювати, їх треба вирішувати, а не займати позицію, що от ми так і більше ніяк. І мені здається, неправильна позиція, що якщо в когось осталося враження, що якщо Дорадча група експертів дає кандидатів, то все, мають бути призначені, і ні вправо, ні вліво. На то і є Комітет з питань правової політики, який проводить обговорення із цими кандидатами, які вже були відібрані Дорадчою групою експертів для того, щоб проговорити.

Чому це важливо, тому що парламент великий і не кожен народний депутат може ознайомитися із стенограмою або з рішенням комітету. Звичайно, що наші колеги питають, що у вас було на комітеті, або ми обговорюємо ці моменти, обмінюємось інформацією. От в чому полягала ця ситуація, яка склалася. На мій погляд, вона була неправильна ця ситуація. І ми всіляко намагалися його врегулювати і знайти якихось певних розумінь.

Так от я, завершуючи, хотів би запитати все-таки у Василя Васильовича. Чи була якась проведена робота з цього питання? Чи це не помилка, чи це просто перевірка на уважність кандидатів? От це хотів я все-таки отримати. Тому що Василь Васильович

сказав, що воно було підготовлено експертами міжнародними і національними експертами.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пан Василь Шакун, якраз ви руку підняли, можете відреагувати і відповісти на питання народного депутата Максима Дирдіна.

ШАКУН В.І. Відповідаю. З останнього питання, яке виникло. Знаєте, всі роботи, які оцінені вже експертами, письмові мається на увазі, проходять оцінку також на спеціальному засіданні Дорадчої групи експертів і визначається рейтинг таким чином, один з таких факторів, який визначає рейтинг кандидатів для призначення в якості суддів.

Що стосується помилки. Ви знаєте, для мене це новина, я вперше це почув, на жаль. То ми ближчим часом будемо... у нас офіційне засідання завтра, наскільки я пригадую, то ми завтра це обговоримо.

І що стосується тепер технічних питань, пов'язаних з організацією роботи Дорадчої групи. Два роки тому перед початком роботи Дорадчої групи в Конституційному Суді була визначена особа в якості заступника керівника секретаріату, яка відповідає за цю організаційну практичну роботу по організації роботи Дорадчої групи.

Дякую вам за те, що ви нас послухали.

ДИРДІН М.Є. Дозвольте ще раз.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Євгенович, прошу.

ДИРДІН М.Є. Дивіться, ще таке, дійсно, тут виходить дуже цікаво все. Тобто виходить, що практичні роботи перевіряються експертами, а потім вже дається аналіз по практичній роботі уже дається членам Дорадчої групи на його вивчення, я так зрозумів. І ви сказали, що дану помилку ви принаймні почули від мене. Це у нас... від мене почули. Хоча коли я особисто читав ті матеріали, які нам дали кандидати по своїй добрій волі, то вони про це звертали увагу і писали вони у своїх відповідях. Тобто питання, або експерти недочитують, або, я не знаю, як так відбувається, що самі кандидати писали про те, що це частина третя, а не друга у своїх відповідях. Дякую. Дивіться, я просто для того, що от ми намагалися це проговорити до комітету і знайти просто порозуміння, от і все. Можна не відповідати.

ШАКУН В.І. Я думаю, що це технічна помилка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Максим Євгенович. Дякую, колеги.

Дивіться, зараз ще Секретаріат Конституційного Суду, бо він безпосередньо Секретаріат Конституційного Суду згадується і в цьому законопроекті, я їм слово надам.

Перед цим я би ось що хотів сказати і запитати голову Дорадчої групи експертів. Дивіться, я свідомо не хочу піднімати знову під час стенограми засідання комітету попередню історію не тому, що вважаю, що там все було правильно, а через те, що вважаю, що подальша ефективна співпраця є більш важливою ніж публічне з'ясування відносин. Це моя суб'єктивна позиція і так далі, навіть незважаючи на публічні заяви на сайті Конституційного Суду Дорадчої групи експертів. Я вважаю, що майбутня реалізація, теперішня майбутня реалізація вона для держави, для України, є більш важливою, скажімо так. Але це моя суб'єктивна позиція і моя точка зору, я багато чого міг би з цього приводу говорити.

Скажіть, будь ласка, пані Оксано, дивіться, у нас ці законопроекти зареєстровані два тижні тому, в принципі, тому позицію за два тижні по невеличкому законопроекту об'єктивно є можливість сформулювати, я думаю, була. Чому ми насправді, знову ж таки моя позиція, буду говорити, суб'єктивна, поспішаємо з прийняттям цього законопроекту? Коли ми навіть обговорювали на комітеті, на якому рекомендували для обрання суддів Конституційного Суду, ми говорили, що є необхідність реєстрації нового законопроекту і пізніше, після того як не були обрані судді Конституційного Суду, не набрали необхідної кількості голосів жоден з кандидатів, і ми оголошували новий конкурс і обговорювали це на засіданні комітету, при оголошенні нового конкурсу була позиція членів комітету, ми піднімали це питання, щоб бажано, на нашу думку, щоби Дорадча група експертів, коли ми їм передаємо документи, вже заходили в процес, так би мовити, розуміючи до кінця всі вимоги Закону про Конституційний Суд, якщо ми їх змінимо. Тому ми якби і поспішаємо з прийняттям цього законопроекту, бо конкурс оголошений, скоро будуть документи вже від всіх кандидатів там прийняті, хто виявить бажання, і ми будемо розглядати, відповідно передавати вам.

Оскільки закон проходить два читання, ви знаєте і строки, і пропозиції можливі, і необхідний час на опрацювання цього законопроекту. З того, що я відверто почув сьогодні від членів Дорадчої групи експертів, це те ж саме, що зазначено у висновку Головного науково-експертного управління по питанню обсягу і розумінню цього статусу

допоміжного органу. Для мене там більше є нюанси в плані повноважень, наприклад, того ж самого Президента і так далі по створенню допоміжних органів.

У зв'язку з цим питання. Скільки, на вашу думку, вам необхідно часу для висловлення позиції по цьому законопроекті, як на мене, невеликому законопроекті.

Друге питання, чи, на вашу думку, заважає щось опрацюванню і врахуванню при голосуванні і, точніше, підготовці законопроекту до другого читання врахувати вашу позицію, чи вбачаєте якийсь ризик, якщо в першому читанні голосується законопроект, потім вносяться пропозиції і так далі? В зв'язку з цим чи готова Дорадча група експертів до подальшої комунікації з комітетом з приводу цього законопроекту при його опрацюванні в другому читанні? Отакі от питання.

Пані Оксано, скажіть, будь ласка, що ми теж якось орієнтувалися.

ВАСИЛЬЧЕНКО О.П. Денис Вячеславович, дякую. Ми неодноразово в своїх листах на адресу комітету звертали увагу про те, що Дорадча група експертів не приймає участі в засіданні комітету, коли мова йде про безпосередньо добір кандидатів, співбесіду з кандидатами, розгляд документів кандидатів. В той же час завжди висловлювали свою позицію і вдячність комітету, коли залучають дорадчу групу експертів до обговорення законопроектів.

Запрошення від комітету Верховної Ради, якщо я не помиляюсь, ми отримали 7 листопада. В силу специфіки складу Дорадчої групи експертів нами заплановано зустріч щодо висловлення єдиної позиції в письмовому вигляді до запропонованих змін до Закону України "Про Конституційний Суд України", і ми обов'язково в письмовому вигляді висловимо свою позицію.

Щодо того, що заважає парламенту чи ні. Я вважаю, що некоректно з моєї точки зору, парламент єдиний орган законодавчої влади. Парламент здійснює, в тому числі установчу функцію, не тільки контрольну. Тому, безумовно, тут рішення за парламентарями.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, зрозуміло. Окей, перефразую. Чи бачите ви якісь положення, на вашу думку, які неможливо врахувати, я маю на увазі ті положення, які неможливо замінити при опрацюванні законопроекту до другого читання з огляду на висловлені позиції були?

ВАСИЛЬЧЕНКО О.П. Денис Вячеславович, я можу говорити в даному випадку лише зі своєї точки зору. Для мене особисто таким спірним положенням, що міститься в

пропонованих змінах – це зміна юридичного статусу Дорадчої групи експертів, її ролі в доборі, визначивши її допоміжним органом суб'єктам призначення. Це моя особиста точка зору, але я ще раз хочу наголосити, що загальна, узгоджена позиція Дорадчої групи експертів буде висловлена письмово і обов'язково направлена комітету. Ще раз підтверджую готовність Дорадчої групи експертів співпрацювати з комітетом щодо покращення добору кандидатів на посаду суддів Конституційного Суду України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Оксана. Не можу не згадати, що ми навесні мали лист від Дорадчої групи експертів, що готові до комунікації в робочому порядку, було зазначено, і ми тоді після цього листа запросили на нараду, робочу нараду, щодо обговорення якраз застосування положень закону для того, щоб все з'ясувати. Але після того Дорадча група експертів чомусь, ну, колегіально рішення прийняла, щоб не з'являтися на робочу нараду, хоча до цього сама сказала, що готова до комунікації. Тому, знаєте, як по-різному буває, тому я і питаю, чи буде ця позиція, коли буде і так далі, щоб ми теж якось мали можливість зорієнтуватися і в цій частині точно не залежали від Дорадчої групи експертів, а коли ж скоріше, ну, з позиції ефективності співпраці діяли.

Окей. Колеги, якщо всі висловилися з цього приводу, з цього приводу, я особисто не бачу жодних положень і з огляду на висловлені позиції.

А, да, ще пані Оксана, в мене величезне прохання от особисто. Чесно, ну, сьогодні чув на засіданні від одного з членів Дорадчої групи експертів посилання на ті положення, яких немає в законопроекті і про якісь різні редакції. Ну, у нас редакція одна була законопроекту, тому я просто не знаю, про що йшла мова, і посилання на положення, яких немає в законопроекті. В мене величезне прохання, з вашої сторони як голова Дорадчої групи експертів, можливо, ви якось цей процес організуєте всередині, щоб чи переклад був вірний, чи щоб... Ви все ж таки, ну, більше, можливо, як національні експерти розумієте сутність законопроекту, допоможіть колегам тоді теж там положення прочитати цих законопроектів, які запропоновані. Добре? Це, ну, прохання таке.

Колеги, тоді ми завершили обговорення. Єдине, що в нас секретаріат Конституційного Суду, окремі норми запропонованого законопроекту стосуються Секретаріату Конституційного Суду. Тому я би хотів надати слово представникам Секретаріату Конституційного Суду щодо позиції по цьому законопроекту, яку вони можуть висловити. Секретаріат Конституційного Суду.

ПОГРЕБНЯК О.В. Добрий день. Вітаю, шановні народні депутати, шановні члени Дорадчої групи експертів. Я Ольга Погребняк, заступник керівника Правового департаменту.

Наразі ці законопроекти опрацьовуються в секретаріаті, ми надамо відповідь. Але наразі можу сказати, що секретаріат готовий виконувати свої функції відповідно до закону і в межах, в яких нам буде визначено Дорадчою групою експертів, оскільки наразі все-таки положення про Дорадчу групу експертів покладає основні функції з опрацювання документів на той секретаріат, який сформовано у Дорадчій групі експертів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Положення закону? Я вибачаюсь.

ПОГРЕБНЯК О.В. Положення про Дорадчу групу експертів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А, положення. Це те, що приймалося на про Дорадчій групі експертів.

ПОГРЕБНЯК О.В. Так-так-так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

Ці положення законопроекту, які представлені і сьогодні обговорювалися, це немає там тих положень, які вам надають можливості їх виконувати?

ПОГРЕБНЯК О.В. Якщо це буде ухвалено законом, то дійсно ми будемо виконувати те, що буде передбачено.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, почули.

Колеги, тоді є пропозиція переходити до голосування за запропонований проект рішення комітету з цього приводу. Позицію ви всі чули. Ще раз нагадаю, що ми готові до, незважаючи на попередній, може, не дуже вдалий досвід, але комунікації з Дорадчою групою експертів. Але комітет точно відкритий в будь-якому форматі: форматі робочих нарад, форматі відкритих засідань зі стенограмою, з оголошенням публічних позицій. Нехай вся спільнота бачить, хто як розуміє норми положення, нехай буде відкрита дискусія. Ми ж ці конкурси приймали, щоб це були найвідкритіші, найпрозоріші процедури, то що нам? Нам точно як комітету нема що ховати з цього приводу, тому ми навпаки хочемо, щоб всі бачили і перелік документів кандидатів, тобто і самі документи,

максимально підготовленими підходили до голосування за ті чи інші кандидатури в залі. Можливо, це буде плюсом лише для знаходження відповідної кількості голосів і компромісів у залі парламенту.

Тоді переходимо до голосування за запропонований проект рішення комітету. Прошу голосувати.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. Бабій – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик. Божик. Хтось включився, але не чую, хто.

Васюк. Васюк.

Ватрас.

ВАТРАС В.А. Ватрас, за проект рішення комітету – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Власенко. Ну, він сказав що не може.

Гунько. *(Шум у залі)*

Демченко.

Дирдін.

ДИРДІН М.Є. Дирдін – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. Калаур – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

Маслов – за.

Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Німченко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш.

ПАВЛІШ П.В. Павліш – за.

ГОВУЮЧИЙ. Пузанов.

Соболєв.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

СОБОЛЄВ С.В. 11 – за, 0 – утримались, 0 – проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Рішення прийнято, колеги.

Пані Оксано, пан Василь, дякую вам, інші, якщо присутні, члени Дорадчої групи експертів. Дякую, що з'явились на засідання комітету, це було насправді важливо. Сподіваюсь, що це буде початком доброго шляху для обрання суддів Конституційного Суду.

Максим Євгенович, прошу.

ДИРДІН М.Є. Пане голово, а ми вроді не голосували по поводу закриття по першому законопроекту. Давайте проголосуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, абсолютно вірно.

Колеги, є пропозиція така, була від Максима Євгеновича, я також підтримую. Давайте по першому питанню приймемо рішення комітету не публікувати стенограму в цій частині, бо насправді там чутлива інформація, ми всі чули. Якщо буде рішення членів комітету, то я думаю, що це правильно. Для публічного загалу не публікувати.

Так, зрозуміло, да, по першому питанню.

НІМЧЕНКО В.І. А є така норма закону, яка дає нам можливість таку? Я хотів би, щоб Дирдін назвав, на яку норму ми повинні послатись.

ДИРДІН М.Є. Я скажу, Василь Васильович. Дивіться, я запропонував, щоби у в'язку з тим, що ми розглядаємо даний законопроект, був по першому пункту, я пропоную в цій частині закрити. Якщо ви вважаєте, що це непотрібно робити і ви посилаєтеся формально на пошук правової норми, це теж ваша позиція.

НІМЧЕНКО В.І. Я вибачаюсь. Ваша пропозиція має зіждитися на законі. Так я розумію, чи як? Наша робота публічна. Якщо ми вводимо режим конфіденційності, то це скрізь передбачено нормами якимись, нехай це буде будь-який нормативно-правовий акт. І вони є, ці нормативно-правові акти. Тому я і хотів би, ми ж Комітет правової політики, і все, підтримую, може, у вас і є це. Разом з тим, ми ж Комітет правової політики.

Все. Спасибі.

ДИРДІН М.Є. Якщо Василь Васильович хоче конкретну норму, я попрошу секретаріат, голову секретаріату нашого комітету: допоможіть мені, будь ласка, з нормою. Бо я не думав, що так це важливо для Василя Васильовича дана норма. Допоможіть мені, будь ласка, сказати, про яку це норму...

НІМЧЕНКО В.І. Можете мене називати Ісаак Ізраїльович. Я взагалі-то не Василь Васильович, а Василь Іванович.

ДИРДІН М.Є. Василь Іванович, перепрошую.

НІМЧЕНКО В.І. Та нічого страшного, нічого страшного.

ДИРДІН М.Є. Василь Іванович, перепрошую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Євгенович... просто тільки що був Василь Васильович...

ДИРДІН М.Є. До Колісника питання, Ігоря Васильовича.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, наскільки я пам'ятаю, є можливість оголосити закритим засідання комітету. Це правда, це на початку потрібно оголошувати. Це все зрозуміло. Якщо ви звернете увагу, то я декілька разів учасникам казав про те, що не говоріть, бо у нас відкрите засідання, стенограма публікується і так далі, і тому подібне.

Ну, колеги, мабуть, марно цю пропозицію просто висловили, щодо можливості закрити цю частину, не публікувати, точніше, цю частину стенограми, бо, ну, почули, можливо, якісь позиції, які теоретично можуть не піти на користь обороноздатності України. Я вам чесно скажу, я готовий цю пропозицію підтримати. Якщо хтось буде звертатись за отриманням відповідних цих... стенограми, то я думаю, що стенограму надати можна. А я би в цій частині закрив і стенограму, і аудіозапис, бо в нас ще аудіозапис йде засідання. Тому я підтримую. Кожен сам визначиться. Якщо це не відповідає положенню закону, буде спростовано, не знаю, при оскарженні в суді, ну, значить, так, ми відкриємо.

НІМЧЕНКО В.І. Давайте ми прийнемо рішення за аналогією закону про закриті ведення засідання, приміняти аналогію, це цивільно-правові відносини. Шановні колеги, і все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Щодо цивільно-правових, я не зовсім...

НІМЧЕНКО В.І. І все. Якщо ми зараз не знаходимо, прийняти за аналогією. Тобто ми даємо зворотний... в зворотному часі даємо за аналогією ведення комітету в закритому режимі, чи як там юридично, і все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте, колеги, виходити, в мене така пропозиція, з того, що ми можемо оголошувати закриті засідання, чи закритий розгляд питання. Правильно? Але це коли ми заздалегідь знаємо, що саме там буде розглядатись, що саме буде обговорюватись і так далі. Коли ми по факту приходимо до рішення, то я не вбачаю проблем з тим, щоби скористатися цим, і ми маємо такі повноваження на початку, і, наприклад, проголосувати за це після того і як наслідок...

НІМЧЕНКО В.І. Я ще раз кажу, за аналогією.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За аналогією, добре.

НІМЧЕНКО В.І. Давайте тоді в інших питаннях. ...можемо за аналогією цивільно-правових відносин.

ДИРДІН М.Є. Василь Іванович! Василь Іванович, ми вас почули, нема питань. Просто, знаєте, як в тому анекдоті: вам шешечки – чи їхати? Так і тут, поговорити просто.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги! Колеги!

НІМЧЕНКО В.І. Остроумие никогда не было проявом рівня ума...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, давайте, ну, це дійсно важливе питання, ми ж розуміємо, всі розглядали. Давайте, така пропозиція. Це ж рішення комітету, кожен сам визначиться, чи є для того правові підстави, чи немає правових підстав.

НІМЧЕНКО В.І. Комітету правової політики, ще раз кажу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Була... Василь Іванович, ну дайте я закінчу.

Була пропозиція Максима Євгеновича Дирдіна. Єдине що, Максим Євгенович, ви стенограму пропонували, а у нас ще аудіозапис, тоді не публікувати і аудіозапис, можливо.

ДИРДІН М.Є. Ну, в цій частині аудіозапис не публікувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І стенограму. Правильно?

ДИРДІН М.Є. І стенограму, да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. По розгляду питання першого. Це комітет, ми можемо оголошувати закриті засідання, але коли ти з'ясовуєш по факту, як ти заздалегідь можеш щось знати. Правильно?

Тому, колеги, ставиться на розгляд пропозиція Максима Євгеновича Дирдіна не публікувати стенограму розгляду першого питання засідання комітету сьогоднішнього, і відповідно аудіозапису першого питання. У зв'язку з тим, що комітет може ставити питання про закриті засідання, але коли ми постфактум дізнаємось, то ми можемо проголосувати і постфактум тоді. За аналогією, як пропонував Василь Іванович Німченко.

Прошу, колеги, давайте визначимось.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

Васюк.

Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

Гунько.

Демченко.

Дирдін.

ДИРДІН М.С. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. Калаур – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

Маслов – за.

Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Німченко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш. Павло Васильович!

ПАВЛІШ П.В. За Павліш.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.

Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. За Соболев.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

СОБОЛЄВ С.В. 10 – за, 0 – утримались, 0 – проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги. Прийняли по цьому питанню рішення.

Колеги, у нас ще залишилось одне питання порядку денного. А, стоп! Доповідачі по першому законопроекті, який стосується Південмашу, колеги, ну, давайте визначимось. Я пропоную себе, я там є ініціатором, одним із співавторів законопроекту. Немає заперечень ні в кого? Немає необхідності ставити на голосування це?

І по другому питанню також доповідач, колеги. Можу бути я знову ж таки. Немає заперечень?

ДИРДІН М.Є. Можна і від комітету, і від автора.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми від комітету визначаємося. Якщо хтось хоче від комітету виступити, то, будь ласка, я можу від авторів тоді, якщо розгляд буде такий.

_____. Немає заперечень, пане голову. Ми вам довіряємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді мене визначаємо і по другому. Ніхто не буде наполягати на голосуванні? Ні. Добре.

Тоді давайте переходимо до третього питання нашого порядку денного. Це проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо унормування діяльності та

державної реєстрації громадських організацій (реєстраційний номер 8084). Ми розглядаємо в порядку статті 118 Регламенту.

Але, колеги, я дивлюсь, що нас 10 людей, а по 118-й нам треба, щоб напевняк більше половини підтримало, да? Тому давайте обговорення проведемо...

_____. Ні, то перегляд рішення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А ми що?

_____. 118-а, там немає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це все, все.

_____. У мене є пропозиція, Денис Вячеславович, процедурна.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу.

_____. Дивіться, я так розумію, що це ж Ігор Павлович Фріс.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ігор Павлович Фріс, да, підкомітет Ігоря Павловича Фріса. Ми вже приймали рішення по цьому насправді законопроекту, і там були опрацьовані, знаю, що Ігорем Павловичем разом і з представниками громадських організацій, і з Міністерством юстиції цей законопроект. Є рішення...

_____. Колеги, є пропозиція все-таки... У мене є одне питання, напевняк чи, крім Ігоря Павловича, на нього хтось відповість, або я можу задати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Може, Мін'юст.

_____. Окей. Пропозиція була, Ігор Павлович сам пропонував на початку відкласти, тому, може, якщо немає поспіху великого, то все-таки відкласти і за участю Ігоря Павловича це зробити?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, колеги, я хотів, давайте, є така пропозиція. Щоб виступили, всі бачили проект запропонованого рішення комітету, можу оголосити, що це

рекомендувати прийняти в цілому, в другому читанні та в цілому зазначений законопроект, давайте, може, почуємо позицію Міністерства юстиції, позицію тих громадських організацій, хто був долучений також до опрацювання цього законопроекту. Нагадаю, що ми тут навіть пілотні публічні консультації, процедуру проводили по цьому законопроекту. Тому, здається, він вже так досить серйозно опрацьований і тим більше, наскільки я знаю, цей законопроект у нас стоїть в певних євроінтеграційних наших звітах, зобов'язаннях і так далі, це буде важливо.

Тому, якщо зараз виступить Мін'юст, представники громадських організацій, народні депутати, якщо ми побачимо, що є консенсус, наприклад, і є розуміння всіх положень, то далі вирішимо, як нам діяти. Я думаю, що Ігор Павлович точно не буде заперечувати проти, якщо буде консенсус у всіх. Окей?

Тоді, колеги, давайте тоді одразу пропозиція надати слово Міністерству юстиції, потім від громадськості. Хто є тут з громадських організацій, будь ласка, піднімайте руку, надамо слово так само, бо це вас стосується. Максим Лациба, бачу. Прошу, Мін'юст.

ФЕРЕНС О.М. Доброго дня. Міністерство юстиції було головним розробником цього законопроекту. Також цей законопроект був 21 січня 23-го року прийнятий у першому читанні, до другого читання у нас була досить конструктивна спільна позитивна співпраця безпосередньо з Ігорем Павловичем, з Комітетом Верховної Ради з питань правової політики. Також безпосередньо Максим Лациба сьогодні підключився із залученням від громадського сектору. Це, дійсно, законопроект, який, як сказав Денис Вячеславович, що він є у один у нас із пріоритетів в планах щодо вступу України до Європейського Союзу і він, дійсно, передбачає удосконалення державної реєстрації кращих практик, які існують на сьогодні в реєстрації громадських організацій. Я хочу сказати, що один із позицій цього законопроекту є щодо можливості реєстрації громадських організацій відповідно на підставі модельних статутів. Міністерством юстиції на сьогоднішні впроваджується в рамках експерименту відповідний законопроект. Він з 1 листопада перебуває у бета-версії, громадськість, яка з нами залучена, як би тестує його. Відповідно в планах з середини листопада його вже запровадити в промислову експлуатацію.

Також передбачається спрощення процедури реєстрації, передання відповідної як би функції від Міністерства юстиції шляхом передачі від територіальних до відання органів сільських, селищних та міських рад відповідно це як би в рамках децентралізації.

Тобто Міністерство юстиції підтримує цей законопроект. І була проведена, дійсно, дуже велика спільна і позитивна робота як з депутатським корпусом, представниками

Комітету Верховної Ради з питань правової політики і підтримується, і відповідно ...*(Не чути)*

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую за позицію Міністерства юстиції.

Давайте висловимося зараз.

НІМЧЕНКО В.І. Пане голово, в порядку процедури можна швидко?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, прошу.

НІМЧЕНКО В.І. Я думаю, що я не один такий з Черкащини. Питання в тому, що о 16:00 вирублять світло.

ГОЛОВУЮЧИЙ. З 16-ї?

НІМЧЕНКО В.І. А у нас осталося, ви самі сказали, стільки людей. Ми зможемо проголосувати чи ні?

Тому я хотів би оперативно, у кожного є матеріали, всі знають, тим більше ми знаємо, хто автор, ми знаємо його професіоналізм в цій справі. У нас 4 хвилини... 3 хвилини і все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Почули. Дякую, Василь Іванович.

Максим Лациба, висловіться максимально, якщо можна, коротко.

ЛАЦИБА М. Дякую. Максим Лациба, Український незалежний центр політичних досліджень. Ми підтримуємо текст законопроекту, який підготовлений спільно підкомітетом, Міністерством юстиції. Насправді, да, комітет вже його голосував на друге читання, підтримував. Просто були висновки юридичного управління, і вони всі враховані в запропонованій оновленій таблиці на друге читання.

Тому повністю підтримую. Це справді важливо для громадських організацій, спрощує реєстрацію. Справді, в дорожній карті верховенства права по євроінтеграції є цей законопроект, до кінця 2025 року Україна має його ухвалити, і в нас є всі шанси його ухвалити.

Єдине, я пропоную, як ідея, одна невеличка правочка. Там у Прикінцевих положеннях написано, що всі громадські організації мають привести статут у відповідність до нового закону протягом року. І як на мене, то це трошки така складна екстремальна задача, тому що ми, як правильно сказала пані Олена Ференс, передаємо реєстрацію на органи місцевого самоврядування, і у нас біля 120 тисяч зареєстрованих громадських організацій. Це може бути проблемно.

Тому ми пропонуємо дати можливість протягом трьох років, не один, а три роки, привести у відповідність до статутів. Але залишити, що адмінзбір не взимається тільки протягом року. Тому таким чином ми будемо стимулювати організації швидше це зробити, але не робити такий як би стрес ні для органів реєстрації, ні для громадських організацій.

Це єдина така технічна правка, яку пропонуємо. Все інше повністю підтримуємо. Ну, і я мав розмову з паном Ігорем Фрісом, він не заперечує проти цієї правки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Олено, да.

ФЕРЕНС О.М. Дозвольте прокоментувати пропозицію від пана Максима. Міністерство юстиції не буде заперечувати, тому що ми розуміємо, що у відповідний час потрібно привести у відповідність. І щодо пропозиції як щодо сплати адміністративного збору – це рік, це відповідно буде стимулювати. А так стосовно трьох років Мін'юст, звичайно ... *(Не чути)*

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так. Всі, хто бажали, виступили? Дякую.

Роман Вячеславович, от дивіться, перед тим, як ви виступите, тут є пропозиція. Дивіться, ми як Комітет з питань правової політики, ми на ходу без особливої необхідності під час комітету зазвичай корективи, там пропозицій не змінюємо, ну, нові, да, підготовлені тексти, бо йде різнобій. Якщо вже така ситуація, що є пропозиція громадськості, і Мін'юст не заперечує, а немає основної відповідальної особи, у нас зараз Ігоря Павловича, через об'єктивні причини на засіданні комітету, давайте тоді, це питання можемо відкласти. Його вже тоді немає сенсу в найближчий час розглядати, бо таблиця не буде на сайті Верховної Ради в потрібний строк.

Тоді ми на цю, на найближче пленарне засідання не потрапляємо з ним, а вже будемо орієнтуватись тоді на наступне, а у вас буде час тоді доузгодити зі всіма дійовими особами кінцевий текст цього законопроекту.

Роман Вячеславович Бабій, у вас було якраз питання. Можливо, можете озвучити, що теж може бути враховано.

БАБІЙ Р.В. Та ні, дивіться, колеги, якщо відкладаємо, то в робочому порядку з Ігорем Павловичем я виясню для себе.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну все. Тоді, значить, ми його з розгляду в ПД будемо пропонувати зняти, бо, очевидно, не буде рішення комітету.

Да, пан Максим Лациба, черговий законопроект зняли, так що... євроінтеграційний. Як ви себе відчуваєте, громадськість?

ЛАЦИБА М.В. Дуже погано відчуваю насправді.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отож. Ну, все.

ЛАЦИБА М.В. Там насправді треба тільки одне слово поміняти: три роки на рік... рік на три роки і все, це така технічна правка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, і адміністративний збір на...

НІМЧЕНКО В.І. Запишіть, будь ласка, на перспективу. Запишіть на перспективу вашу пропозицію. Те, що ви зірвали голосування, це все зрозуміло.

Спасибі.

ЛАЦИБА М.В. Я уже не знаю. Якщо можна, то тоді я єдине попросив би, якщо можна, на наступне засідання комітету винести цей законопроект, і так як ми його вже обговорили по великому рахунку, і винести його на наступне засідання, щоб ми уже швидко його пройшли, проголосували, тому що по планах верховенство права воно стоїть до кінця 2025 року за парламентом проголосувати. Тому будемо дуже просити, щоб якомога швидше воно було...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, все, тепер через вас євроінтеграція під питанням.

НІМЧЕНКО В.І. Ну, тепер... як ви просите. Спасибі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, все немає тоді необхідності голосувати зняття питання, погодили, да, що знімаємо і на наступний комітет.

Тоді у нас все, вичерпаний порядок денний. Всім дякую за участь в сьогоднішньому засіданні комітету. Дякую. Всім бажаю безпечного дня і якнайшвидшого справедливого миру для нашої країни. Дякую всім і до зустрічі. До побачення.